

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petítor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT-LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ.

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

<i>A kiadóhivatalban átvéve:</i>	Negyedévre . 2 frt — kr.
Egész évre . 6 frt — kr.	Egy hónapra — > 80 >
Félévre . . 3 > — >	<i>Vidékre postán szállítva:</i>
Negyedévre . 1 > 50 >	Egész évre 10 frt — kr.
Egy hónapra — > 60 >	Félévre . . 5 > — >
<i>Helyben házhoz hordva:</i>	Negyedévre . 2 > 50 >
Egész évre . 8 frt — kr.	Egy hónapra 1 > — >
Félévre . . 4 > — >	<i>Egyes szám ára 4 kr</i>

Salisbury, Hamid szultán, Goluchovszky és Oroszország.

A már állandó jellegűvé vált keleti bonyodalmaknak az utóbbi napokban négy kiemelkedő momentuma volt. A legközvetlenebbül érdekelt hangoztatták szavukat, illetve tettek nyilatkozatokat.

Megkezdette ezek sorát, az ezelőtt tizenhét évvel Törökországnak legmelegebb barátja — Salisbury — és pedig oly irányban és tónusban, minőt nem tőle, de a legelkeseredettebb török ellenségtől — az agg Gladstonetól sem várhattunk volna, mert Salisbury nemcsak hogy egyenesen kést szegzett a török birodalom szívének, de annak jellemteljes — bár a mostani nehéz viszonyokkal megmérkőzni gyenge szultánját — Abdul Hamidot is durván támadta.

E támadás annál is inkább visszafelkeltő és elítélendő, mert kormányok feje — legalább eddigé — koronás főről még így nem beszélt és mert a szultán szorongatott helyzetben lévén, az angol államférfi ezt kiaknázva, megsértette azt a méltóságot, mely erejénél fogva a gyengébbel szemben mindenkor megőrzendő kellene hogy legyen.

A Salisbury által mondott beszéd nem lehetett más, mint Törökországnak provokálása.

Hogy mi indíthatta a régi nagy törökbarátot ily kvalifikálhatlan eljárása? erre pozitív feleletet adni vajmi nehéz lenne, mert a politikai hullámverések épp olyanok, mint a háborgó tenger ezüstös fűrtői, melyek majd erre majd arra csapkodnak, amint a vihar árja kavargó.

Egyebet nem tudnánk gondolni, mint hogy most ő ül a kormány élén, az angol kalmár nép pedig az önzéstől lenyűgözve haszon után leskelődik, s a zavarosban halászva, Törökország testéből egy darabra számitanak. Az angol kalmár népnek kellett tehát mézes madzagot keresztül húzni a száján, hogy a támadó államférfi így pozícióját megerősítse.

Tagadhatlanul célt ért, mert az angol orosz lány mostani apró törpéi, már az olcsó konczot szájukban gondolva, a megrovást érdemlő világhírű beszédet a legnagyobb lelkesedéssel fogadták.

A nemes lord ezen eljárásával szemben az utóbbi időkben szintén egyedül áll a szorongatott szultán — Abdul Hamid — levele Salisburyhoz, melynek megírására őt szorongatott helyzete készítette. Alig szenvedhet kétséget, hogy a khalifa legvégső szükségben lehetett midőn ezen levelét megírta és ha már magát a levélírással elhatározta s abban kötelező ígéretet tett, bizonyára számot vetett mindazon eshetőségekkel is, melyek abból reá háramolhatnak, illetve, hogy elég erős leend az abban tett ígéretnek ünnepélyes beváltására is.

E két szokatlan momentum után jött egy harmadik már konvencionálisabb dolog, t. i. Ausztria-Magyarország külügyének — Goluchovszky grófnak — mediációja a nagyhatalmak együttes működésének kieszközlése tárgyában. Ezt örömmel regisztráljuk, mert ebben csak azt látjuk konstatálva, hogy jelenlegi külügyünk az európai koncertben az őt megillető helyet vindikálja magának és hogy ebbeli törekvését szép siker is koszorúzta.

Eme szép siker után azonban következett Oroszország következetes eljárása — a diplomaciai körmönfont ravaszság mesterművészete, vagyis az ezelőtt tizenhét évvel folytatott orosz-román-török háború előzményeinek ismétlése.

Mint akkor, úgy most is együttes eljárást hirdet Oroszország. Akkor is csatlakozott a nagyhatalmak javaslatához; minden kollektív lépést magáévá tett, de csak addig míg az igének testté nem kellett volna válni. Midőn azonban már a tényekre került a sor, tüstént megtalálta a kibuvót, melyet nagy bölcsen nyitva hagyott a célból, hogy magának, illetve következetes hódító politikájának a neki inkább megfelelő irányban érvényt szerezhessen.

Ugyanezt cselekszi most is, midőn az előző megállapodásoktól eltérőleg Goluchovszky javaslatai ellen kifogásokat emel.

Ez nem egyéb, mint régi ravasz taktikájának ismétlése és az ő ismert ármanýkodásának kezdete, mely bizonyára mindennek, de jó jövőt kecsegtetőnek nem mondható.

Ép ezért, az egybehangzó megnyugtató hírek dacára sem szabad magunkat a béke fentartása iránt valami nagy illúziókban ringatnunk, mert Oroszország vonakodásának bizonyára valami mélyreható okai lehetnek, melyeket ez idő szertint még homály fűd.

Annál kevésbé szabad pedig magunkat illúziókban ringatnunk, mert a konstantinápolyi diplomaták Calice báró nagykövetünket már felkérték, hogy a Dardanellákban *egy második hadihajó állomás létesítése* iránt a portánál lépéseket tegyen.

Ha az örmény kérdés tényleg már a békés megoldás útjára jutott volna, úgy a második hajóraj egész fölöslegessé válandott volna nemcsak, de a már ott állomásozó hajók is a Dardanellákon kívül — a Besika öbölbe lettek volna vissza indíthatók.

A keleti bonyodalmak tehát még mindig Damokles kardjaként lebegnek két világrész feje fölött és attól rettegetünk, hogy az, ha nem is az erős tél folyamán, de a tavasszal minden valószínűség mellett le fog sujtani.

Orv-támadás a „Nagyvárad“-ban.

Alig jelent meg valaha olyan kiméletlen, alaptalan és minősíthetetlen támadás, mint a »Nagyvárad« vasárnapi számában Wolafka v. püspök ellen.

Minő eljárásnak mondhatjuk azt, *ha valaki olyan embert támad, aki magát nem védheti?* Nem akarom megadni rá a feleletet, — de kitalálhatja könnyen akárki.

Amit a pap a gyóntatás alkalmával hallott vagy mondott, azt sohasem árulhatja el, még ha kerékbe töréssel fenyegetik is. A világtörténelem folyamán —

sajnos! — akadt pap elég, aki fogadását megszegte, hitét otthagya; — de olyan, aki a gyónási titkot elárulta volna, nem akadt. Wolafka v. püspök azért nem védheti magát; megesszük helyette mi.

A »Nagyvárad« arról vádolja Wolafka v. püspököt, hogy a gyóntatószékben nem oldozott fel az esküvő előtt egy menyasszonyt, azért, mert az megígérte, hogy minden gyermeke ágostai evang. vallásu lesz.

Hát már a gyónás sem marad szent a »Nagyvárad« előtt? Ugy látszik, nincs a világon olyan szent dolog, amit az újságíróknak ez a fajta pellengére ne állítana.

Ha azt tette Wolafka v. püspök ur, amiről a »Nagyvárad« vádolja, helyesen cselekedett, kötelességét hiven teljesítette. Biztosíthatunk róla mindenkit, hogy *nincs kath. pap a világon, aki helyében másképpen járt volna el.*

Nem tartozunk felvilágosítással, de a gyengébbek kedvéért megadjuk azt is. A kath. egyház megvan győződve, hogy tanítása igaz, tehát a vele ellenkező téves; az igazság útján pedig könnyebben érheti el az ember üdvösségét, mint a tévely útján. Az a kath. vallásu szülő, aki beleegyezik, hogy gyermeke más vallásu legyen: kiszolgáltatja azt a tévelynek és veszélyezteti annak örök üdvösségét, tehát nagy bünt követ el. Aki pedig abban a pillanatban is, mikor bünei bocsánatát kéri, bünt követ el, nem méltó a feloldozásra. Ha a pap meg is adná, Isten megtagadná azt.

Figyelmeztetjük a meggondolatlan támadót arra is, hogy »quod uni iustum, alteri aequum.« *A mi jogos az egyiknek, jogos az a másiknak is.* A »Nagyvárad« közölte egész terjedelmében Kiss Áron, debreczeni superitendens körlevelét, közölte a budapesti *ev. ref. konvent* utasítását is. Mindakettőt *igen liberálisnak és igen hazafiasnak találta.* No hát vegyük tudomásul, hogy mindkettőben benne van a figyelmeztetés az *ev. ref.*

lelkészekhez és hivekhez, hogy iparkodjanak vegyes házasság esetén arra, hogy *mindkét nembeli gyermekek ev. ref. vallásuak legyenek.* Tehát amit más vallásuaknál hazafias dolognak tudnak be, az a katolikusoknál mindjárt obskurantizmus és középkori bigottság? Hol van uraim az igazságérzet?

Hivatkozik továbbá a gyermekek válásáról szóló törvényre is. Hiszen ez a törvény megengedi, hogy a szülők — megegyezés szerint — egyik vagy másik vallásban neveljék valamennyi gyermeküket. Itt a nagyváradai anyakönyvi hivatalban is már több megegyezés történt. És ezt ő törvénysértésnek meri nevezni? Akkor Kiss Áron és a konvent éppen olyan törvénysértő!

Végezetül még egyet. Az egyházpolitikai harcz megindításának okául azt hozták fel, hogy módot kell keresni arra, hogy a pap, mikor lelkiismereti kötelességét teljesíti, ne jöjjön összeütközésbe az állam törvényével. Most már — szerintük — meg lenne ez a mód: és most sem akarnak békét hagyni?

A katolikusok birka türelme már közmondásszerűvé vált. Ne higyük azonban, hogy mindent el fognak tűrni. A tulfeszített húr is elpattan . . . ennek a türelemnek is vége lesz. Ne sietessék azt ilyen otromba eszközökkel!

A lelkiismereti szabadság és a társadalom nevében *követeljük* az ilyen nemtelen támadások beszüntetését; különben találunk majd módot, hogy azok büntetlenül ne maradjanak.

Nagy-Várad, nov. 25. 1895.

Dr. Vuicskics Gyula.

Az indemnity.

A képviselőház pénzügyi bizottsága Széll Kálmán elnökle alatt tartott szombati ülésében tárgyalás alá vette az indemnity törvényjavaslatot.

Horánszky kijelenti, hogy politikai pártállásánál fogva nincs azon helyzetben, hogy a

törvényjavaslatot megszavazza. Politikai indokainak kifejtését a házban leendő tárgyalásra tartja fenn. Felhasználja azonban az alkalmat arra, hogy kérdést intézzen a miniszterelnökhöz az iránt, *mi alapja van azon híreknek, melyek szerint az országgyűlés időelőtti feloszlása czéloztatnék.*

Báró Bánffy miniszterelnök utal arra, hogy a kormány határozottan nyilatkozott annak idején a munkaprogramm tekintetében és pedig nemesak ez évre, hanem hosszabb időre vonatkozólag. Elmondta, hogy a kormány a költségvetés tárgyalása után a közigazgatási bírósági s aztán a kuriai bírósági törvényjavaslat tárgyalás alá vételét óhajtja, s hogy reméli, miként addig a bünvádi eljárási törvényjavaslat is elő lesz készítve s napirendre lesz tűzhető; végül pedig, hogy a kiegyezési ügyek is, ha lehetséges, a jövő év folyamán el lesznek intézhetőek. *Az országgyűlés időelőtti feloszlásának semmi okát nem látja a kormány s ezt nem is tervezi.* Sőt óhajtása az, hogy az 1896. év végén a költségvetés szabályszerűen tárgyalassék le s *ha csak valami rendkívüli körülmény közbe nem jő,* — a mit szóló remél is, óhajt is, — az országgyűlés, mandátumának törvényes lejártá előtt, ne oszlattassék fel.

Molnár József a miniszterelnök eme határozott kijelentése után csak annak kijelentésére szorítkozik, hogy politikai okokból nem járul a törvényjavaslatához.

Péchy Tamás ugyanily értelemben nyilatkozik.

Bánffy báró miniszterelnök fenntartja kijelentését, azonban kénytelen konstatálni, hogy a kapcsolatot az országgyűlés mily időpontban leendő feloszlata és a jelen törvényjavaslat el vagy el nem fogadása közt nem látja be.

Horánszky megjegyzi, hogy lehettek volna, kik a jelen törvényjavaslat tárgyalásával szemben esetleg más eljárást követtek volna, ha a miniszterelnök kijelentése nem történt meg.

A bizottság ezek után a törvényjavaslatot változatlanul elfogadta s jelentésének a Ház elé terjesztésével Gajári Ödönt bizta meg.

Ezzel az ülés véget ért.

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Viszontlátásra!

Remeg a toll kezemben a fájdalomtól. Egy minden ízében derék, finom asszony, egy gyöngéden szerető boldog nő, egy jó anya, egy köztisztelet- és szeretetben álló tagja a társadalomnak — ott feküdt a ravatalon . . . s most már a sirhalom takarja.

Idő előtt ragadta el a zord halál!

Leirhatatlan a fájdalom, a részvét, mely szívünkben feltör, hogy együtt zokogjon hozzátartozóival.

A még pár hó előtt viruló szép asszony, az élénk, szellemes teremtés nincs többé!

Élet! mi vagy?!

Mért ragaszkodunk ugy hozzád? Mért küzdünk érted, ha a holnap megsemmisíti a legszébbet, a legjobbat is?!

Hasztalan jajdulunk fel!

Már ott nyugszik csöndesen! . . .

Édes szavát még hallani véljük, emléke él s élni fog közöttünk! és mégis . . . nincs többé!

Nincs?! . . .

A hit, a szenvedők, a szerencsétlenek viassza, mint egy hatalmas óriási oszlop emelkedik ki lelki szemeink előtt; s ezen az oszlo-

pon, mely a földet az éggel összeköti — láng betűkkel áll irva:

Feltámadunk!

A lélek nem semmisülhet meg! tovább, tovább él!

A kérlelhetetlen halál elragadta a gyöngé testet . . . de lelke egy jobb, egy boldogabb hazából — örködni fog övéi fölött, s látva azoknak fájdalmát, kik a válás percében kétségbeesetten zokognak érte, vigaszul az Istenben való bizalom szavaival suttozja fülökbe:

Viszontlátásra! . . .

Szedlarikné Dudinszky Anna.

Az első vallomás.

— A »Tiszantul« eredeti tárczája. —

Irta: ifj. Márkus János.

Huszonhat éves, magas barna fiatalember vagyok. Nevem Gajus Marci s minden dicsekedés nélkül mondhatom, hogy rajong értem mezővárosunk egész leányserege, de én nem viszonozom ez édes, de túl veszélyes érzelmeket. Önök bizonyára csodálkoznak fognak ez állapoton s lehet, hogy rám fognak majd oly dolgokat is, melyeket már előre is kénytelen vagyok rágalomnak nyilvánítani, például hogy én bolond, eszelős vagyok stb. De mivel egy magam fajta higgadt politikus indokolni tudja legmerészebb állításait is, kötelességemnek ismerem, minden-

nemű félreértések elkerülése végett, előadni (higgadt politikus módjára) a csupasz tényeket.

Mivel a fent elmondottak alapján, élénk fogalmat alkothatnak becses egyéniségem felől, úgy nem fogja önöket meglepni, ha tudomásukra hozom, hogy én már voltam bál elnök is.

A bált Gurba nevű mezővárosunk lelkes fiatalsága rendezte. Egy hideg téli reggel, arra ébredtem fel, hogy ajtómon kegyetlenül dörömbölnek. Borzasztó! Ezek a nyomorultak még aludni sem hagynak s hivatalos ténykedésem, már maholnap éjjel sem fog megszűnni. Így gondolkoztam, mert azon eszme rögzött meghirtelenében éles agyvelőmben, hogy a korán dörömbölő atyafiak, nem lehetnek klienseknél egyebek s ily gondolatok között, tiz álló perczig tartott öltözködésem, mely tiz percz elég volt arra, hogy a kintlevők megpróbálják ajtómat sarkából kiemelni. E perczben epém felfort . . . kifutott és elöntötte belsőmet s a reteszt félre tolvá, mint Botond Konstantinápoly érczkapujánál a legrémesebb hangon kiáltám: — Bujjatok be!

Az ajtó megnyílt és belépett rajta három barátom. Vérem egyszerre lehült s mosolyogva kértem bocsánatot a korai alkalmatlankodóktól s őek nagylelkűen megis bocsájítottak, ha megígérek nekik valamit.

Én persze készsággel ígértem mindent, csak magamra ne haragítsam legkedvesebb czimboráimat.

Ekkor előadták, hogy őek egy bál bizottság tagjai s azon szívességre kérnek, hogy tiszteljem meg őket az elnökség elfogadásával.

Nekem kissé hizelegtek is ezek a tények

A bünvádi eljárás.

A képviselőház igazságügyi bizottsága *Teleszky István* elnöke alatt november 23-án tartott ülésében folytatta a bünvádi eljárási javaslatnak tárgyalását.

Matuska Péter szerint a törvényjavaslat magyar jogtörténeti alapon nyugszik, átszöve minden ízében az újabb törvényhozásoknak az életben bevált eredményeivel. E javaslat hivatva lesz nemcsak törvényalkotásunk régen érzett hiányán segíteni, sőt jelentős szerepe lesz a magyar nemzeti állameszme, a magyar jogállam megszilárdításában.

Fabinyi Teofil kijelenti, hogy kivéve egy irányt, a melyre nézve aggodalmait el nem titkolhatja, teljes egyetértésben van a törvényjavaslatnak nemcsak alapelveivel, hanem annak részleteivel is. Szólóban aggodalmakat okoz, az esküszéki intézménynek azonnal tervezett behozatala, sőt behozatalának módozata is. Tartózkodni kívánna az esküszéki behozatalától, míg ezen intézménynek, mint az igazságszolgáltatásra való in-situációnak mindazon garanciáit feltalálni nem véli, melyek egy helyes igazságszolgáltatásnak minden biztosítékát képezik. Szólok azt hiszi, hogy az anyagi büntetőtörvénykönyv még sokkal rövidebb idő óta van alkalmazásban, semhogy annak ismerete a nemzet véérébe átment volna és előtte álláspontja meghatározásában ez is egy indokot képez, mely az esküszéki azonnali behozatala ellen szól. Abban összpontosítja nézetét, hogy a mint az esküszéki behozatala mellett nem rajong, nem zárkózik el attól, hogyha a társadalmi viszonyok kedvező változása folytán a nemzetiségi és felekezeti surlódások lecsillapulása után, megnyugvással ezen intézmény behozható, a jogfejlődés természetes menete szelint ez a jövőben megtörténhessék, mert ezen intézménynek egyrészt nivellirozó, másrészt a jogérzetre fejlesztő hatását kétségbevonhatónak nem tartja.

Visontai Soma a törvényjavaslatot általánosságban elfogadja. Örömet fejez ki a fölött, hogy a kormány az esküszéki intézmény létesítését kezdeményezte, mert ezt nemcsak helyes igazságszolgáltatási intézménynek találja, hanem a népjogok kiterjesztését is látja benne s ennél fogva már pártállásánál fogva is a létesítése mellett kell nyilatkoznia.

Erdély miniszter utal arra, hogy a törvényjavaslat voltaképpen nem célozza az esküszéki behozatalát, miután az intézmény tényleg fennáll. A javaslat célja az intézmény hatáskörének kiterjesztése. Szólok nem akarja kétségbevonni, hogy a kiterjesztés ellen aggályok hozhatók fel, reméli azonban, hogy meg fognak nyugodni azok is, a kik ez aggályoknak kifejezést adtak. Szólok az esküszéki

intézményéhez ragaszkodik s ahhoz köti a javaslat sorsát.

Fluger Károly és *Nedeczky János* a javaslatot általánosságban elfogadják.

Ezzel az általános tárgyalás befejeztetett.

Chorin előadó beható érveléssel mutatja ki, hogy egyetlen egy intézmény sincs, mely anynyi garanciát nyújtana, mint az esküszéki. (De hát miért hagyja ki a hatásköri tervezet éppen a politikai bünteteket?) Végül örömmel emeli ki, hogy a javaslatot általánosságban valamenynyi bizottsági tag elfogadta s e tekintetben a nézetek teljes egyhangúsága konstatalható.

A bizottság ezek után valamenynyi szavazattal kettő ellenében a javaslatot *Hodossy* halasztási indítványának mellőzésével, általánosságban, a részletes tárgyalás alapjául elfogadta.

Néppárti nagygyűlés Győrött.

A Győrött Deczember 5-én tartandó néppárti nagygyűlés rendkívül nagyszabásúnak ígérkezik.

A gyűlés szónokai lesznek: *Zichy Nándor* gróf, *Tomor Ferencz* ny. tanár, *Rakovszky István* cs. és kir. kamarás, nagybirtokos és *Molnár János* apát, a néppárt központi irodájának főnöke. Gyűlés után disztribúció lesz. Megyeszerte élénk örömmel fogadták a néppárti gyűlés egybehívásának híreit, s számtalan község választói jelentkeztek a részvételre. Győrött több mint félezer azoknak száma, kik a nagygyűlésen meg fognak jelenni. A vidékiek részvételével imponzánsnak ígérkezik a gyűlés, melyen a fővárosi sajtó független része is képviselteti magát.

Pótlólag vesszük a hirt, hogy a már említett szónokokon kívül valószínűleg beszélni fog *Esterházy Miklós Mór* gróf is.

Az előkelő vendégek már deczember 4-ikén megérkeznek, s fogadtatásuk iránt az előkészítő bizottság megtette az intézkedést. Győr megyén kívül *Komárom* és *Mosonmegyéből* is számosan bejelentették eljövételüket.

Ellenzéki győzelmek.

Nógrádmegyében Salgótarjánban, folyó november hó 20-án ment végbe a megyebizottsági tagok választása. A kormánypárti és néppárti érzelmű jelöltek között heves küzdelem folyt. De a választás a legszebb rendben, simán történt. A független választók nem hagy-

ták magukat félrevezettetni, s a győzelem a néppárti jelölté lett.

A *somos-ujfalusi kerületben*, hasonlóképpen élénk részvétellel történt a választás. S az eredmény az lett, hogy két néppárti jelöltet választottak meg.

Szabadka városában, a városi bizottsági tagok választása alkalmával a liberálisok a legnagyobb erőfeszítéssel győztek két kerületben. De a harmadikban a néppárti jelölt jutott győzelemhez.

A függetlenségi pártok egyesülése.

A függetlenségi párt két árnyalata részéről kiküldött bizottsági tagok vasárnap Kossuth Ferencz lakásán értekezletet tartottak, melyen mindkét árnyalat bizalmi férfiai hozzászóltak az előterjesztett, három pontból álló nyilatkozat-féléhez. Az első pont kimondja az egyesülést elvi alapon; a második pontban a párt kimondja, hogy változatlanul ragaszkodik az 1894. programhoz. A 3. pont a pártfegyelemről intézkedik és különösen kimondja, hogy a párt által pártkérdésnek nyilvánított ügyekben a párt tagjai a párthatározattal ellentétben nem járhatnak el. Megállapodás azonban sem e pontokra, sem a klubhelyiség odiosus kérdésében nem történt. Szerdán újból fognak tanácskozni valamelyes expediens felett.

Üzlet a polgári házasságból.

Érdekes aktát közöl a *Fejérmegyei Napló* legutóbbi száma.

Az osztrák ügyvédek nemrég mulatságos körlevelet kaptak. *Zaborszky Gyula* felső-őri ügyvéd, a kormánypárt egyik korifeusa ajánlja a magyar polgári házasságot az osztrákok figyelmébe s egyszersmind kijelenti, hogy hajlandó polgári házasságok közvetítésére. Az érdekes körlevél így szól:

Mélyen tisztelt kolléga ur!

Különböző tudakozódásokra van szerencsém a következőkről értesíteni:

Osztrák alattvalók és házastársak, akiket Ausztriában úgytól és asztaltól bírói ítélettel elválasztottak és akik más személyekkel Ausztriára nézve is érvényes és törvényes módon egybekelni akarnak és a törvényes polgári és egyházi, esetleg csupán a polgári házasságot akarnak kötni Magyarországon, igénybe vehetik az én közbenjárásomat. Felvilágosítást adok, ha megjelölik;

1. Az elvált személy életkorát.

s bevalom azt is, hogy én éreztem magamat megtisztelve, hát hogyne fogadtam volna el ilyen körülmények között — egy elite bál előnkéségét. Milyen jól fog festeni nevem után e szó: bálelnök. Aztán egy gyönyörű elnöki jelvény frakkomon.

Frakk? E szó kétségbe ejtett. Frakk? Pénz? Az nincs! Vendégeim távozása után szédülő koponyával álltam meg szobám kellő közepén s Hamleti töprengések között ütöttem, vertem az észtartómat, hogy mitévő legyek? Aztán zsebeimet kezdem kutatni, de egy pinczér számlánál nem találtam ott egyebet. Pinczérzsámia! Mintha a körülmények is segítenének, egy pokoli gondolat cikázott át dermedt agyvelőmön s mondja valaki ezek után, hogy nem vagyok-e s ha nem vagyok, de nem lehet-e még belőlem nagy államférfi? Gurba mezőváros egyetlen kávéházába rohantam s ott a legszebb természetű pinczértől, kinek művelt neve »Karl« vala, kélsőn kértem frakkját, továbbá három forintot, melynek fejében hajlandó voltam nála hagyni értékes ezüst órámat. De Karl is nagy politikusként teremté Isten s ideadta frakkját, de ezüst órára nem volt hajlandó többet adni két forint ötven krajczárnál s azt is csak azon feltétel alatt, ha irást csinálunk, melyben elismerem, hogy egy hónap mulva köteles vagyok Karlnak öt forintot fizetni. Belenyugodtam mindenbe s a bál napján csakugyan megkaptam a frakkot, a két és fél forinttal együtt.

Végre eljött a nagy nap. Délután négy órakor már plenk parádéba voltam öltözve de az este rémséges lassan közelgett.

En nem vagyok babonás, nem hiszek a

sátánokban, boszorkányokban, de semmi körülmények között sem tarthattam jó jelnek, hogy kutyám a széken levő, vízzel telt mozdótálba ugrott és kedélyesen lubiczolt benne, majd egy negyed óráig. A dajkám (emlékszem) azt mesélte egyszer, hogy ha kutya télen fürdik, az rossz jel, valaki szerencsétlenül jár. Ez most eszembe jutott, csupán azért, hogy kétségbe ejtsen s már nem is bántam volna, ha a pinczér nem könyörül meg rajtam, így legalább kénytelen lettem volna, diszes állásomról leköszönni. De még jobban kétségbe ejtett, hogy a kutya kiugrott a mozdótálból s egyenesen az ölemben akart helyett foglalni. Még csak ez kellett! Rémülve ugrottam föl kényelmes helyemről s elkezdtem az asztal körül futkosni, de a kutya mindenütt nyomom követett s én kétségbeesésemben még menekülni sem tudtam s nem maradt más hátra, mint hogy az asztalra ugorjak. Itt felborítottam a tintát s összetapostam néhány akta tisztázatot, de legalább megmenthettem bál toalettemet a végenyészettől.

Ott álltam az asztal közepén s ha ekkor valaki pusztá véletlenségből szobámba lép, Dantonnak, vagy a Petőfi szobornak képzelt volna. De nem szállhattam le, mert a szemtelen kutya üldöző állásba helyezkedett, vakkantott egyet — kettőt s én gondolni sem mertem a leszállásra.

Igy álltam egy helyben sokáig, de eszem most sem hagyott cserben. Meggyújtottam egy hosszú papir tekercset s azt magam elé tartva leszálltam az alapzatról. A kutya nekem akart ugrani, de én leperzselttem szemöldököt s finnyás

orra ugylátszik ki nem álhatta a füst szagot, mert mihelyest az ajtót kinyitottam, vonyitva ugrott ki rajta s én azon tapasztalattal szaporítottam ismereteimet, hogy nem jó a kutyát elkényeztetni. Eközben besötétedett. Ablakom alatt megállt a konflis s én nem vártam sokáig magamra, hanem felültem s a sok viszontagság után oly jól esett a táncteremben egybegyűlt barátaim elismerését hallani.

Szépen gyűltek a vendégek s a táncterem hasonlított egy virágos kerthez, melyben a legszebb virágok színkeveréke diszlik s a párfüm illat elbódította fejemet. És én elnöke vagyok e gyönyörű mulatságnak!

A cigány ráhuzta a csárdást s én kiszemeltem magamnak a legszebb hölgyet s frakkomra mondom, jobban még sohasem táncoltam a magyar csárdabeli táncot, mint evvel a bájos hölgygel.

Megvoltam hatva s mikor táncz után a rendezői terembe vonultam, barátaim keblelemre borultak és könyeztek örömlükben, velők sirtam én is, a dicsőség örökönyeit.

Jól ment a multság. A négyest is az előbbi barna hölgygel táncoltam s minden tőrben legalább is kétszer megkerültem vele a nagy tánctermet s elhatároztam, hogy vele fogok vacsorálni.

Vacsorálni két és fél forintból egy szép hölgygel? Nevetséges eszme de nem rossz s ha sikerülne a világ legboldogabb emberévé tenne engem, a — bálelnököt.

Ismét egy gondolat! Önök olvasóim tudhatják már, hogy nálam a gondolatot tett követi. Az egyik perczben gondoltam s a másik-

2. Az időpontot, a mikor az illető osztrák bíróságnak ítélete vagy határozata jogerős lett.

3. Az elválasztásnak a bíróság előtt kijelentett okát és végre:

4. Mióta élnek a volt házastársak egymástól elválva.

Kimerítő felvilágosításokért (Munkadíj és kiadás) öt forint (tíz korona) tiszteletdíjat igénylek és ez az összeg a tudakozódás alkalmával küldendő be. Tekintetességnek szolgálatakész kartársá:

Záborszky Gyula.

Ime kibujt a szeg a zsákból. A kormány-párt kortesei üzletnek tekintik a polgári házasságot s iparkodnak hasznót huzni a fenn hirdetett liberálizmusból.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

November 25.

Ülés kezdete 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Molnár Antal, Esterházy Kálmán gróf, Illyés Bálint.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső báró, Lukács László, Perczel Dezső.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Elnök bemutatja G ö r g e y Béla levelét, mely szerint *mandátumáról lemond*. Kéri a Ház felhatalmazását az új választások kitűzésére.

Hegedüs Sándor a pénzügyi bizottság előadója bemutatja a bizottság jelentését az indemniytról szóló törvényjavaslatra vonatkozólag.

Münnich Aurél a véderő bizottság előadója bemutatja a bizottság jelentését az 1896 évi ujoncz megajánlásról szóló törvényjavaslatra vonatkozólag.

Következik a napirend.

Szalay Imre úgy látja, hogy a Ház nem határozatképes, kéri a képviselők megszámllálását. (Megtörténik.)

Elnök konstatálja, hogy a Ház határozatképes.

Uj vasutak.

A Ház ezután elfogadta harmadszori olvasásban

a *temesvár—módosi*,

a *pancsova—petrovoszellói*,

a *hegyes—feketehegy—palánkai* helyi érdekű vasutak engedélyezéséről szóló törvényjavaslatokat.

ban már lent voltam a kávéházban s kártyázni kezdtem néhány vidéki urral. Egy mellétkerembe vonultunk s mivel itt biztonsgban érezhettük magunkat, magától értetődik, hogy ferbliztünk.

Öt hatos volt az első vízi. Megadtam s kis idő múlva három ász tündöklött a markomban. Hívtam két forintot, megadták s viszsza hívtak ötöt s én üres tárczámat a kasszába löktem. Itt az öt forint, mi van? Az egyiknél háromszor volt, a másiknál három alsó s így a nagy pénzt én separtem be s azon ürügy alatt, hogy a második négyes kezdődik, búcsut vettem a megkopasztott kompániától.

Pénzem volt elég s így magától értetődik, hogy a második négyes utáni szünet alatt, a szép barnával vacsoráztam. A legdrágább ételeket s mellé a legkitünőbb borokat rendeltem meg s Kárl kit ez alkalomra kölesön kértek a kávéházból, csak nézett reám s bámulta, hogy honnét birom én mindezt.

Bevallom azt is, hogy kissé becsíptem s a bátorság érzete ömlött át ereimen s mikor a szép barna, egy lázító mosollyal lángra lobbanította szívemet, . . . nem tudtam tovább uralkodni magamon és bevallottam hogy — szeretem s nem tudok nélküle élni, sőt még azt is megkérdeztem tőle, hogy akar-e feleségem lenni? Ő ismét moslygott s Kárl e perczen oly hangosan sugta fülembe, hogy ő is meghalhatta, hogy fizessem meg a frakkját, mert tönkre tettem, össze pecsételtem. A szomszédnóm ismét moslygott, én pirulva vettem ki tárczámból egy csomó bankót s a szentelen pincérhez dobtam s megígérttem neki hogy ezért lakolni fog. Ekkor egy fiatal ember termet mellett

Következik a napirend szerint az 1896. évi költségvetés általános tárgyalásának folytatása.

Hamis jelszavak.

Szalay Károly hosszabb beszédben bírálja a kormány általános politikáját s azt mondja, hogy a kormány hamis jelszavakat irt zászlójára. Az egyházpolitikai harcok alatt szinte az unalomig hallatták, hogy az egyházpolitikai reformokat a közóhaj kívánja s azok megvalósítását a közszükséglet parancsolja. Az életbelépésnél az a sokat emlegetett közóhaj nem igen nyilatkozik meg.

Polemizál azon szónokokkal, akik azt vitták, hogy a 67-es alap az egyedül helyes és jó s vétkes könnyelműség volna azt megbolygatni. Neki épen ellenkező a meggyőződése; a 67-es alapon soha sem valósíthatjuk meg a független Magyarországot!

Megemlékezve a mezőgazdasági helyzetről, sajnálattal látja, hogy az még mindig mostoha gondozásban részesül és hogy senki sem gondol arra, hogy a mezőgazdák jogos érdekei is kielégítést nyerjenek.

A zágrábi események fényesen bebizonyították, hogy a kormány mennyire nem áll feladata magaslatán. Pusztuljon tehát arról a helyről.

A költségvetést nem fogadja el. (Éljenzés a baloldalon.)

67-iki kiegyezés.

Polónyi Géza beszéde elején a kiegyezéssel szemben elfoglalt álláspontokat ismerteti.

A kormánypart egy része a kiegyezéshez mereven ragaszkodik, míg a másik rész bizonyos változtatásokat hajlandó megengedni, de csak alárendelt kérdésekben.

Apponyi gróf azt hirdeti, hogy a kiegyezés nemzeti irányban fejleszhető.

Elismeri, hogy erőyes kezekkel, hazafiui lelkesedéssel ezen az alapon is lehetne valamelyes eredményeket elérni, de azt tagadnia kell, hogy ez az alap helyes instrumentum volna arra, hogy az ország sorsáról századokra kihatólag intézkedjék vagy hogy jelenleg is teljesen kielégítően a nemzeti aspirációkat. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.)

Ha el is fogadjuk azt a felfogást, hogy a 67-iki kiegyezés kétoldalu szerződés, az mindennap felbontható. De a 67-es kiegyezés nem szerződés, hanem törvény, melyet a magyar király szentesített s amely törvényt a magyar nemzet meg is változtathat. Hiszen a magyar nemzet sohasem mondott le azon jogáról, hogy a maga sorsára nézve intézkedhessék. Örök

s Kárlnak kifizette neje vacsoráját s ekkor karon fogta a szép barnát és megköszönte szívességemet, hogy szórakoztattam és élvezette.

Eszembe jutott a dajkám jóslata de nem bírtam elsülyedni, pedig azt szerettem volna legjobban, mert egy negyed óra múlva mindenki tudta már, hogy én a bálelnök egy pinczér frakkjában mulatok.

De legjobban csak az fájt, hogy ily balúl ütött ki az én első szerelmi vallomásom s e szerencsétlenség még az élettől is elvette kedveimet.

Elmondtam őszintén ez esetet, de most végül csak arra kérem önöket, hogy ne szánozkodzanak rajtam, mert ha elvesztettem a szívemet, s szerelmemet, de megmaradt férfiaságom s egy erős, jellemes férfi ki nem állhatja a — könyeket s így tartásuk szem előtt, hogy csendes részvét kéretik — —

A p r ó s á g.

A telefon. — Ostoba tolaámány ez o tefón, mondok neked Léwy.

— Miért von az astaba, Kóbi?

— Ozért, ha okar az ember beszélni, mozzájn mind o két kezével a kogyót tartani o föléhez . . . Hát okkor iszen nem hollok, hodj én mit beszélék.

Az iskolában. Pista te, mondj nekem egy olyan szót, mely R-rel kezdődik. — Rétes. — Hát te Muki, tudnál-e másikat mondani? — Palacsinta.

törvények nincsenek. Ott van az aranybulla, azt is örök törvénynek hirdették, mégis megváltoztatták.

Külügyi miniszter.

Esetelve a mai helyzetet, oda konkludál, hogyha Magyarországnak külügyminisztere volna, a nemzetiségi mozgalmak, különösen a román mozgalmak sohasem fejlődtek volna oda, ahol jelenleg állanak. Micsoda injuria az, hogy a külügyminiszter még magyarul sem tud? Az ilyen minisztertől ő nem várhatja, hogy érzelkel birjon a nemzeti aspirációk iránt, hiszen a magyar alkotmányt sem ismeri.

Hosszasabban foglalkozik a delegáció intézményével. Ezen intézmény mellett megtörténhetik az az eset is, hogy idegen államférfiak döntenek a nemzet legvitálisabb ügyei-ben is.

Nemzeti aspirációk.

A nemzetipárt a magyar udvartartást, a magyar nyelvű katonai akadémiát, a magyar nemzeti színek megvédelmezését követeli első sorban. Becses vívmányoknak tartaná ezeket ő is, de nem olyanoknak, amelyekkel teljesen ki volnának elégítve a nemzeti aspirációk.

N A P T Á R.

— November 26 —

Kedd. Róm. kath. Konrád pk. Prot. Konrád. Gör. kel. Fülöp. ap. Izr. 9.

Nap kel 7 óra 3 p., nyug 4 óra 0 p. Hold kelte 1 óra 11 p., nyug. 0 óra 41 p.

Novemb. 27. A Szent-Lászlóról nevezett nagyváradi kol-dusápoló és fi-gyermek menedékház egylet közgyűlést tart.

„ 30. A jogakadémia ifjuság táncszestélye.

Decz. 8. A kamara külltagjainak választása.

„ 29. A biharmegyei és nagyváradi nőegylet sors-jegyhuzása.

„ 30. A vármegye tisztújító közgyűlése.

Egy asszony halt meg . . .

Egymás után hull a fáról a sárga levél. Ha itt az ősz, elvégező már a levél hivatását, elszárad, aztán lehull az anyaföldre. E hervadás, ez elmulás szomorú bár, de természetes.

Hanem mikor életerős, zöld lombozatát hullatja az élet fája, az már nemcsak szomorú, de fájdalmas és megrendítő.

S egy asszony halt meg élte delén. — Akkor, midőn más javában élvezi a nyár gyümölcseit; midőn a tavasz első rózsáinak helyére kiül a lélek az arcra; mikor birja már az okulás a tapasztalás szerelte hasznos fegyvereket az életküzdelemre; mikor gonddal be-cézett gyermekei nevelését be kell tetőznie; mikor hajadonna serdült szerette leányát már-már a küzdelmes életre kell fölverteznie; mikor egy élet szorgalma, fáradsága tőkébe gyűjtve, a haszonélvezet következik: akkor — meghalt egy asszony s ravatala fölött nemcsak övéi, egy város apraja, nagyja hullatja könyeit.

Egy asszony csak . . . Én Istenem! Hiszen e szó oly keveset jelent. Alig megy ember-számba. Egy egyszerű, egy jó asszony, a milyen sok meghalt már s nyomuk nem maradt a történetben. Emlékoszlop nem álland működése helyén; szülőházát nem jelzik, nevét nem vésik ércbe. De egy asszony, a ki csupa szeretet volt, csupa készség, csupa önfeláldozás; övéinek napja, csillaga a társaságnak — s érzé-nél hivebben megőrzik emlékét a szívek.

Szombaton halt meg. S vasárnap reggel a templomban ijedten, fájdalomdult sápadt arccal néznek össze az asszonyok. Szemük beszél: »Kidőlt a legszerettebb, legderekkabb közülünk.«

És eltemettük . . . De nem. Hadd szóljon még egyszer hozzánk, hadd legyen még egyszer köztünk.

Hisz ismerik önök mind. Lépjünk be házába . . .

➡ Folytatás a mellékleten. ➡

Mindenünnen öröm, megelégedés mosolyog reánk. Érezzük, hogy itt a szív nemesebb érzelmei s a legszebb házi erények élnek s ezek virági termékeny talajban diszlenek. Látjuk, hogy a házi asszony gondos keze alatt feléled a mi színehagyott, megújul a mi megavult. Gyarapszik minden s kifogyhatatlan izlés, találgatás, körültekintés ad varázst a környezetnek. Érezzük a művelt, szerény háziasszony közellétét s otthonos meleg járja át szívünket.

Elénkbe jönnek kincsei s szerényen, nyájas örömmel üdvözlök a körükbe érkezőt. És érezzük a jó, a gondos anya bűvös közelségét.

De végre jön ő maga is. Magas, sugár, hajlékony alakja készséggel lebben felénk; ajkán beszédes mosoly, szeméből igaz öröm, szívesség sugárzik s érezzük, hogy fogva vagyunk.

Keressük föl a társaságban. Társadalmi sikk, izlés és értelem dolgában ő mindig elől jár. Birja a művészetet, hogy az elégedettség, a vidámság magvait termékenyítőleg hintse szét maga körül; összeegyezteti a széthuzó elemeket, örvend az egyetértőkkel; a kicsiny jókat érvényre emeli, a nagyokat méltányolja. S ha éleselműség meg finom megfigyelő tehetség a nők tudománya, ő birja e tudományt teljes ségében s e szép adományokat utánozhatlan kedvességgel, ügyességgel tudja felhasználni. Ép oly jól beszél a legujabb színműről vagy párisi utazásáról, mint a legegyszerűbb konyhai műveletről.

Otthon és a társaságban csodálatos lelki frissességet tanusít s az élet minden körülményei közt feltalálja magát.

Egy napon megáll a házuk előtt N. báró fogata s az egyenruhás inas leugrik a bakról, készségesen fut be a koronás látogató-jegygyel.

A háziasszony éppen takarítással van elfoglalva, feje egy piros kendővel menyecskésen hátrakötve s ép a portörölt akarja kirázni, mikor az inas, ki nem ismeri, beköszönt s kérdi tőle, itthon van-e a nagyságos asszony?

„Bizony nincs idehaza.“ Volt a gyors felelet. Aztán átveszi a névjegyet, megnézi és sajnálkozva mondja:

„Az uraság tudom, nagyon fogja sajnálni, hogy a báróékhoz nem lehetett szerencséje.“

S a szellem jelenléte ép úgy jellemzi őt, mint jó, nemes szíve. Tudják ezt a szegények s a nőegylet árvái, ámbár ő sohasem szónokol, soha nem veri a nagy dobót. Ha van valahol szerencsétlenség, ott megjelenik fárad, és tesz, nemcsak szóval csillapítja a bánatot. Vigasztal, lelket önt a csüggedőkbe, örvend az örvendezőkkel; soha nem rontja a társaságot szeszélylyel vagy kedvetlenséggel, könye csak akkor van, ha fia távollétéről beszél.

De elég, elég . . . Ismerik önök mind. S im el kell válnunk tőle . . .

Ismertük az ifjúságnak első biborában mint ünnepelt, bájos bálkirálynőt. Ismertük mint ünnepelt, közszeretében álló nőt, mint feddhetlen anyát s az őst a telet ő meg nem érte.

Már betegsége is megakasztotta a társas életet, halála pótolhatatlan veszteség. Övéi mindent vesztek, mi nagyon-nagyon sokat.

Csak a feltámadás, a viszontlátás reménye vigasztalhat s a tudat, hogy megmaradt nekünk a lánya, kibe ő egész szép lelkét öntötte át.

H. Györy Ilona.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő újságokban kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss cégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-piac,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
Frankl Mari tőzsde és hírlapelárúító Kereskedelmi csarnok palota Nagypiac.

M. kir. dohány- és szivar-áruda Zöldfa-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

† Dr. Sipos Árpádné temetése.

A kinek koporsóját egy város egész intelligens társadalma könnyes szemmel állja körül, a kiért majd megszakad a férj és a szegény árvák szíve, kedves nő, jó feleség, igazi édes anya volt az bizonynyal. Ha ez igaz, pedig tudjuk jól mindnyájan, hogy igaz, akkor az a nő, a kit tegnap kísértünk a temetőbe, betöltötte hivatását, tiszta lelke nyugodtan jelent meg Istenénél, s csak kedvesei fájdalma zavarja boldogságát, annak a fájdalomnak enyhítéséért imádkozik. Nagyon sokan, mi óhajtjuk, hogy enyhüljön a fájdalom: részt kérünk belőle. Ha le akarnánk irni, hogy kik voltak jelen a temetésen, Nagyváradi előkelő társadalmának névsorát kellene adnunk. A szertartást Dencs János esperes-plebános végezte Brösztel Lajos és Körösy Endre káplánok segédletével. A Szent-János-utcai házból az olaszii plebánia-templomba vitték a koporsót, hol gyászmise volt az elhunyt lelki üdvéért, mely után az újvárosi közös temetőbe indult a gyászmenet, hol sirba tették a drága halottat. A koszorúk felirata, mely világosan mutatja, hogy mily nagy veszteség Sipos Árpádné halála, a következő:

Szeretett jó nő és édes anyának — bánatos férje és gyermekei. Mama, Vilma, Miska — drága Etelkánknak. A Sebő család — utolsó üdvözletül feledhetlen drága Etelkánknak. Drága testvéremnek — Gyula. Kálmán, Jolán, Irmuska — szeretett Etelkánknak. A jó Etelka néni — Béla. A jogtanárné — Szeretett Etelkánknak. A biharmegyei és nagyváradai nőegylet — Őszinte részvéte jeléül. A kir. jogakadémia tanárikara — Őszinte részvéte jeléül. Sal Ferenc és neje — Szeretett barátnőjöknek. Özv. Baró Gerliczy Félixné — Részvéte jeléül. A jogász ifjúság — Kegyelete jeléül. A Seh család — felejthetetlen Etelka néni — Bige Gyula és családja — Tisztelete jeléül. A legmélyebb részvéte jeléül — Pallay család. Sipos Árpádné — Hegedüs Géza és neje. Sipos Orbán és neje — Utolsó emlékü. Dr. Baróthy Ákos és neje — Szeretett Etelkánknak. A Janky család — szeretett Etelekánknak. Id. és ifj. Bulyovszky család — szeretett Etelkánknak. A nagyváradai hegyközség választmánya — Tisztelete jeléül. Schvartz Farkas és neje — Tisztelete jeléül. Mély részvétellel — A Réz család. Heringh Sándor és neje — utolsó üdvözletül. A polgári takarékpénztár igazgatóság — tisztelete jeléül. Erzsébet árvaház. Dr. Konrad család. Rózsa és Béla — Etelkánknak. Mari és Feri — a jó Etelkának. Grunwald Henrik és neje — őszinte részvétellel. A nagyváradai községi tanítók — mély részvétellel. A Rimanóczy család — szeretete jeléül. Kunz Gusztáv és neje — A felejthetlen barátnéknak.

A díszes temetést Weiszlovits Adolf és fia első nagyváradai dísztemetkezési intézet végezte.

* **A haldokló orosz trónörökös.** Szt.-Pétervárról aggasztó híreket hoz a táviró. Simanovszkit és Seresevszkit, a szt.-pétervári egyetem leghíresebb két orvostanárját táviratilag rendelték Abaszumanba. A trónörökös, ki ott tartózkodik végképp elgyengült már és az ágyat el sem hagyhatja többé. Xenia, az özvegy anyaczárné e napokban szintén fiához fog utazni.

* **A sz. andrási bucsu.** Nagy öröme lesz Békés-Szent-András község katolikus lakosságának f. h. 30-án. Ezen a napon van ugyanis

úgy a község, mint a római katolikus plébániatemplom védőszentjének: Sz. András apostolnak ünnepe. Az ünnep magasztosságát s fényét jelentékenyen fogja emelni azon körülmény, hogy úgy a nagymisét, mint az egyházi beszédet Wolačka Nándor cz. püspök fogja tartani a környékbeli papság segédkezése mellett.

* **Szemle a honvédség felett.** Pókay János altábornagy, honvéd-kerületi parancsnok és Jekelfalussy Lajos dandár-parancsnok vasárnap és tegnap Nagyváradon időztek. Az altábornagy megsejmelte a laktanyát, ezredirodát s szemlét tartott a honvéd csapatok, különösen az októberben bevonult ujonczok felett.

* **A nagyváradai kath. kör alapszabályait** a kör képviselőjében Palotay László kanonok egyleti elnök tegnapelőtt adta be Nagyvárad város polgármesteréhez, hogy azokat bemutatási záradékkal leendő ellátás végett a belügyminiszterhez terjessze fel.

* **Az erdélyi katolikus státus birtokot** vásárolt: megvette Esterházy István gróf bajomi uradalmát 450.000 forinton.

* **Ülés a vármegyén.** Biharvármegye kistérmében folyó hó 27-én délelőtt 10 órakor fogja megtartani a magyarország monograpfiáját szerkesztő küldöttség az ülését, a melyen Biharvármegye történelmének mikénti megírása fog szóba kerülni. — Ugyanez alkalommal fogják tárgyalni Osváth Pál hasonirányu kérvényét is.

* **Jön Halifax.** Várják, várják, mikor jön már meg a nagy, a kedves Halifax, mikor üti már fel tanyáját prémes kosztümjével, ragyogó aczélszörnyével a korcsolyázó-tavakon. Szürke filiszterek, amennyire ti boszankodtok, mikor mind erősebben csipi orrotokat a tél hidege, mikor mind jobban zsugorodik össze a hőmérő higánya — anynyira örülnek ők, Halifax lelkes hódolói, akik reggelenként kíváncsian vizsgálják, van-e már valami jégkéreg a víz színén, van-e már kilátás arra, hogy a Casinón megjelenjen a kék lobogó s mihamarább meghozza az örömhírt: elő lehet készíteni a korcsolyázaton. A Városligetben és a Rhédey-kert melletti sporttéren már reggelenként vékony jégkéreg van.

* **Ovatosság a huszfilléres elfogadásánál.** Ujabbán a keszthelyi posta és táviró hivatal oly huszfilléres érme hamisítványt fogadott el, mely szintén kereskedelmi ónból készült, és 1893. számmal van ellátva de osztrák veretű. A pénzügyminiszter oly figyelmeztetéssel hívja fel a közönséget, hogy hamisított 20 filléres elfogadása esetén a törvényben előirt módzatok szerint járjanak el. Tegnap a nagyváradai rendőrség kezébe is került 6 drb. ilyen hamis 20 filléres.

* **Esküvő.** Ippi és ér-keserői ifju Fráter Béla dr., ügyvéd, a biharmegyei Fráter-család tagja, vasárnap tartotta esküvőjét Budapesten, a Kálvin-téri ev. ref. templomban bölöni Mikó Miklós kuriai bíró kedves, szép leányával, Mikó Illával.

* **Szénne égett munkás.** Nagy szerencsétlenség történt a napokban a mező-telegdi olajgyárban. Egy munkás ruhája meggyuladt s a szerencsétlen ember, daczára társai segítségének, egészen összeégett s meghalt. A borzalmas esetről a »H. É.« a következőket hozza: Hoffmann József olajgyári munkás a mező-telegdi gyárban, aki rendszerint a gépolaj és benzín előállításánál szokott foglalatostkodni, felment a kazánhoz melegedni. Ekkor azt parancsolták neki, hogy egyuttal zárja le a gép tetejét. A parancsnak eleget akart tenni és magához vett egy kézi lámpást, hogy jobban lásson. Alig lépett fel egy pár lépcsővel magasabba, olajos és benzines ruhája tüzet fogott és egy pillanat alatt lángtengerbe került. A munkások jajveszklő lármáját csak az ő fájdalmas veszélykiáltásai múlták felül és a mi ezután követ-

kezett, azt leírni is borzadalmas. Az égő ember levetette magát a földre, a hol társai tépni kezdték róla az olaj és benzintől sűrű ruhafoszlányokat, miközben ő már eszméletlenül csak szivettépő, kínos nyögésekben jelezte, hogy még él. A gyors segítség dacára úgy össze-vissza égett a szegény ember, hogy a teste valósággal megszenesedett. Csupán láb-szárait mentették meg a csizmák, melyek nem égtek el. Azok is szenvedtek égési sebeket, a kik a szerencsétlen embert megmenteni akarták, de egyiknek sincs komolyabb baja. A szerencsétlen embert beszállították a biharmegyei közpórházba, a hol szombaton este iszonyu kínok között meghalt. A kir. törvényszék vizsgálóbírója azonnal megindította a vizsgálatot és a tüzhalt szenvedett ember hulláját felboncolják.

* **Sétahangverseny.** Hogy ilyen ritkán juthatunk hozzá, olyan érdekléssel várjuk, olyan igazán élvezzük házi ezredünk hangversenyét. Vasárnap volt a harmadik. Az ügyesen összeállított műsort, jobban mondva a kitűnően előadott darabokat nagy közönség hallgatta élvezettel s elismeréssel, lelkes tapsokkal és éljenekkel jutalmazta a zenekart és a »kedves« Bachót.

Különösen szép volt a »Leonora« nyitánya, melyet néma csendben hallgatott a közönség és az egyveleg, melynek változatai úgy játszottak a hallgatók szívével.

A műsort közöljük, hogy akik nem voltak ott, legalább ebben gyönyörködjenek.

1. Humperdinck E.: A Jani és Juczi című regéjének nyitánya.
2. Beethoven L.: Leonora című opera nyitánya (3. sz. (Először.))
3. Czibulka A. utolsó szerzeménye: Reád gondok! Valse serenade. (Először.)
4. Massenet: Ábránd a Heródiás című operából. (Először.)
5. Suppé F.: Niccoló. Induló a »Modell« című operette motívumai nyomán. (Először.)
6. Suppé F.: Gombocskák. Polka fr. a »Modell« című operette motívumai nyomán (Először.)
7. Komzák K.: Bécsi csevegések. Nagy egyveleg. (Először.)

* **A függetlenségi és 48-as népkör** vasárnap délután elhatározta, hogy a tél folyamán egy táncmulatságot és néhány felolvasóestét tart. A táncmulatság napjaul január 19-ét választották. Az első felolvasó-estély pedig decz. 10-én lesz.

* **Jóváhagyott közgyűlési határozatok.** A belügyminiszter jóváhagyta Nagyvárad városának Cziaki János kisteleki-utcái, Klein Henrik és Végh Mihály halász-utcái és Halbrohr Salamon kiskörmű-utcái lakosok köztérátengedési ügyében hozott közgyűlési határozatokat.

* **Körorvos választás Nagy-Bárodon.** Vasárnap volt Nagy-Bárodon a körorvos választás. Összesen 11 orvos pályázott, a kik, mivel az előirt kvalifikációjuk megvolt, mind kandidatek lettek. Beadtak 32 szavazatot; ezek közül dr. Lungu Anasztáz kapott 18 szavazatot, dr. Barna Izidor pedig 14-et s így 4 szavazattöbbséggel dr. Lungu Anasztáz választott meg körorvossá.

* **Névváltoztatás.** Nagyvárad illetőségű és lakos kiskörmű Kohn Bernát vezetéknevének »Kardos«-ra kért megváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

* **Az új örökösödési eljárásról** szóló 1894. évi XVI. törvényzikk végrehajtása tárgyában kiadott belügyi és igazságügyi miniszteri rendeletek tegnap érkeztek meg a város törvényhatóságához. Az új eljárás az 1896. évi január hó 1-én lép életbe s a mennyiben a gyámsági és gondnoksági ügyekről szóló 1877. évi XX. t. cz. számos szakaszát módosította, azzal küldte meg a belügyminiszter, hogy tudomás és mihez tartás végett a közigazgatási bizottságnak s a városi árvaszéknek adja ki.

* **A liberális dicsőségére.** A liberális reformok sajnálatos eredményei már is mutatkoznak szerte az országban: Békésen vasárnap házasságra lépett Nagy István róm. kath. szabó iparos Ruzs Gizella zsidó nővel. A férfi reverzalist adott, hogy az összes reménybeli gyermekeit a zsidó vallásban nevelteti.

* **A czár leányának keresztelése.** Olga nagyhercegnőnek, a czár kis leányának keresztelése ma van. A keresztstülők a következők: Mária Feodorovna özvegy császárné, Viktória angol királynő, Frigyes császárné, a görög királyné, a dán király, a hesszeni nagy herceg és Vladimir nagyherceg.

* **Pályázat postamesteri állásra.** A nagyvárad m. kir. posta- és távirada hivatal igazgatósága a Biharvármegyében levő furta i postamesteri állásra pályázatot hirdet. — Az állás javadalmazása a következő: kézpénzbiztosíték 100 frt; 180 frt évdíj; 40 frt iroda és 40 frt kézbesítési díj. — Pályázni decz. 15-éig lehet!

* **Nincs fizetett szülész!** A belügyminiszter leirt Nagyvárad város közönségéhez, hogy az 1894. évről szerkesztett egészségügyi jelentéshez szolgáltatott adatokból kivehetőleg a városnak — bár a szervezeti szabályzatban fel van véve — nincsen fizetett városi szülészje. Miután az ellenkezik az egészségügyi törvényvel, felhívja a várost, hogy ez ügyben mielőbb felvilágosító jelentést tegyen.

* **Másfél évvel ezelőtt eltűnt fiu.** Biharvármegye egyik kis községében ezelőtt mintegy másfél évvel eltűnt Szabó Kálmán 15 éves fia. Az anya mindezt ideig mit sem gondolt vele. Most azonban beállított a járási főszolgabíróhoz s sirva kérte, hogy keríttesse meg az ő egyetlen fiát, mert most már szüksége van rá. — A főszolgabíró ennek következtében a következő személyleírás mellett rendeli el körözését:

SZABÓ JÓZSEF

szül.: 1880,
val.: ev. ref.
termete: magas,
arcza: kerek,
szeme: kék,
orra: rendes,
szája: rendes,
fogai: épek.

* **Mulatság az Aradi várban.** Az aradi házi ezred tisztikara kedélyes, családi estélyt tartott tegnapelőtt, a várban a tiszt kaszinó díszes helyiségében. A sikerült estélyen Spiegel-feld, Csikós és Mayer ezredesek is jelen voltak, a nők tisztiek pedig családjaikkal együtt, részt vettek. Ily estélyeket különben a tél folyamán minden hónapban rendeznek az aradi kaszinóban a tiszturak.

* **Dalestély.** A kitűnő új erővel felfrissített nagyszalontai dalkör deczember 14-én, hangversennyel, szavalattal, felolvasással egybekötött dalestélyt rendez a nemzeti szállodában, a melyet táncvizsgálat fog követni. A kitűnő sikerűnek ígérkező dalestélyre előre is felhívjuk a dalkedvelő közönség figyelmét.

* **Barátnők között.**

— Kedves Mariskám, mint igazi barátnőnek kötelességem megmondani, hogy a vőlegényed tegnap az előszobában megcsókolt!

— Nagyon sötét lehetett az az előszoba! . . .

* **Felhívjuk olvasóink figyelmét,** különösen pedig a háztulajdonosokat, a lapunk mai számában közölt hirdetésre, melyben a tiszt kaszinó kényelmes lakást keres.

Vonatok érkezési és indulási ideje

1895. október 1-től.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-18, 7-08, 1-48, 7-15, 8-42.	Budapest felé 2-14, 8-33, 11-37, 11-10, 2-22.
Kolozsvárról 2-19, 10-44, 11-17, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-20, 7-15, 2-06, 3-58, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-30, 10-20.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-05, 9-09.	Belényes-Vaskóh felé 4-25, 1-48.
Gyoma-Kótról 10-05, 8-00.	Kót-Gyoma felé 6-55, 1-40.
Ermihályfalváról 8-10, 9-14.	Ermihályfalva felé 6-45, 4-35.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

Ezredéves kiállítás.

Gyermekek a kiállításon.

Az ezredéves kiállítás főhivatása és így természetes törekvése is, hogy felöleljen mindent, a mi Magyarország ezeréves multját és teljes jelenét tökéletesen föltárja. Hogy mindenki ott találjon mindent, a mi a multat magyarázza, a jelent megmutatja s a jövőre biztat és buzdít. S nem is fog onnan hiányozni semmi, a mi tudóst, kutatót, művészt, író, mesterembert, kereskedőt, földmívelőt, katonát, idevalót és külső országit érdekelhet. S noha eddig még semmiféle kiállítás se produkálta, egy kis hézag lett volna ennek a teljességnek, ha kimarad belőle a gyermek, a ki ha kijut az ország nagy ünnepére, a legtöbb impressiót kapja és őrzi meg a csodaszámba menő látottakból.

Három irányban kellett a gyermekekről gondoskodni, s ez minden tekintetben teljesen megtörtént. Elsőben látnivalót kap a gyermek a neki épült gyermek-pavillonban.

Óriási karácsonyfa, a gyermekjátékok ezerféle faja: kard, puska, csákó, ólomkatoná, paripa a fiúnak, baba, ezifra babaruha, butor, főző szerszám a leánynak. Azután szórakozó és tartózkodó hely is kellett a gyermeknek. Erre való lesz a pavillon tágas udvara. A falakat vad szőlő futja be, a földet száraz, lágy homok fűdi. Két bódé lesz az udvaron, az egyikben játékokat árulnak, a másikban gyümölcsöt, süteményt, tejet.

De nem csak a gyermekeket, a nagyokat is érdekli majd a gyermek-pavillon, legfőképp a fiatal mamákat. Megtanulhatják itt mi, káros a gyermeknek, s minő bajokat okoznak az egészségtelen festékek színezett ennivalók, a rozsz szerkezetű butorok és egyéb tárgyak. De látjuk majd a czélszerűt és jót is. Erre való lesz a minta gyermek szoba, amely nem csak izlés dolgában lesz mintaszerű, hanem egészségi szempontból is.

Igen csinosnak ígérkezik a gyermek pavillon két másik szobája is: a kalotaszegi és a békésmegyei. Ezeket az említett vidékek szokása és izlése szerint rendezik be, odaváló holmikkal, s hogy szemrevalóbb legyen a két szoba, a megfelelő ruhába bujtatott bábukkal fogják élnéketíteni. A békésmegyei szobában épen karácsony ünnepét tartják, a szoba közepén karácsony fa lesz, a békési szokások szerint földszítve.

Orvosi osztálya is lesz a gyermek pavillonak. Itt állítanak ki: a Stefánia gyermekkorház, ortopéd intézetek, védhímlő oltóintézetek. stb.

De talán a legérdekesebb rész s bizonyosan a legértékesebb a retrospektív kiállítás lesz. Gyermeke-reliquák, antik játékok, bölcsek, ruhák, ékszerek butorok a mult időkől. Mindenesetre nagyérdékű látnivaló lesz ismert és nagynevrű emberek gyermek-kori játékeit, babaruháit, bölcsejét együtt látni. Ennek a kiállításnak a rendezését nagyon előkelő hölgybizottság vezeti, melynek védő asszonya Klotild főhercegnő, elnöke gróf Wenckheim Frigyesné, alelnök Daniel Ernőné.

A gyermek pavillon már teljesen felépült, s most a belső díszítését csinálják. A berendezés és beosztás terve már szintén elkészült.

Vidéki levelezés.

Bihar, 1895. nov. 24.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

A lefolyt hét nevezetesebb mozzanatairól, melyek nálunk történtek — kívánok röviden megemlékezni.

Az előzmény az, hogy községünk, mely a hasított körmű állatoknál tovább mint egy hónapig uralkodott köröm- és szájfájás miatt zárva volt, ma a zár alól felszabadult.

Jellemző a népre nézve, hogy a zár miatt volt zúgolódás, szitok, átok s még azt is szidták, átkozták, a ki bepletykázta a bajt az újságoknak, pedig — mint mondák — minden szépen titokban is maradhatott volna s akkor nem lett volna zár!

Vége-valahára a bihariaknak is kijutott a polgári házasságból. Egy példányban itt is megessett folyó hó 21-én.

Török Jóska nevű itteni illetőségű ifju legény, názárénus, (vagyona a kapa meg a kasza) és jegyese szintén názárénus, Mona Eszter nevű hajadon, ezek állottak a Bánffy papja előtt, ünnepélyesen teljes díszben, s midőn az őket házásoknak nyilvánította, a jelen voltak bizo-

nyosan nagy lelkesedésükben — elmosolyogták magukat.

A násznép a község házából haza ment, azaz, ahogy haza, hanem a názárénus templomba. (?) mert hát itt ilyen is van, s itt Tót István nevű názárénus pap (!) eskette őket össze.

Még egyet. Egy perbálthidai születésű gör. keleti vallású ifjú, Erdélyi Gábor, a bihari róm. kath. templomban szent mise alatt f. hó 23-án a róm. kath. egyház kebelébe vétette fel magát; előbb töredelmesen meggyónt s áldozott.

r. l.

EGYLET.

A biharvármegyei régészeti és történelmi társulat választmányi és közgyűlése.

A biharvármegyei és nagyváradi régészeti és történelmi társulat vasárnapi választmányi és közgyűlése az egyesület életében, de városunkra nézve is fontos ügyeket tárgyalt. A választmányi gyűlés d. e. 11 órakor vette kezdetét. Jelen voltak: *Dr. Beöthy László főispán elnök, Gyalokay Lajos alelnök, dr. Karácsonyi János titkár, Cséplő Péter régiségtárőr, id. Gálbory Sámuel pénztáros, Hegyessy Márton ügyész, Nátafalussy Kornél, Kotunovics Sándor, Nemeskey Andor, Középegy Gyula tagok.* A múlt gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után a titkár jelentése alapján a választmányi gyűlés elhatározza, hogy az új múzeum épület építési és berendezési még hátralévő költségei fedezésére 12,000 forintnyi kölcsönt óhajt fölvenni s erre a közgyűléstől fölhatalmazást kér; ezzel kapcsolatban a múzeum és esetleg a múzeum kert berendezésére, továbbá az Ipolyi gyűjtemény átvételére, a nagyváradi lat. sz. egyházmegyei hatóságtól, rendező bizottságot alakít, melynek tagjai: *Gyalokay Lajos, Bölöni Sándor, Cséplő Péter, dr. Karácsonyi János, Középegy Gyula, dr. Némethy Gyula.* A választmány ezután nagy örömmel és hálával szemlélte ama pompás renaissance kapu tervét, melyet *Bunyitay Vincze* kanonok körülbelül ezer forintnyi költséggel készített, fehér pátyi kőből az új épülethez, örömmel vette még tudomásul, hogy *Széchenyi Jenő* kanonok az egylet alapító, *Bellag Etele* prem. tanár és *Naményi Lajos* gyárigazgató a rendes tagok sorába léptek.

A titkár ezután indítványozza, hogy az egylet az új kapu két oldalán örökítse meg az épület keletkezésének főbb adatait, valamint a főbb jóltevők neveit, továbbá, hogy a jövő tavaszi megnyitó ünnepélyre Fraknoi püspököt fölolvass tartására kérje meg. Mindkét indítványnál bővebb jelentést és tervet kér a választmány.

A fél 12 órakor összeült közgyűlés megadta a választmánynak a fölhatalmazást: az új épület építési és berendezési költségeire kölcsönt venni föl 12,000 forint erejéig, természetesen a lehető legkedvezőbb föltételek mellett, s az ügylet lebonyolítását Hegyessy Márton, dr. Beöthy Pál és Gyalokay Lajos tagokra bizta. Az elnök indítványára a közgyűlés *Baróthy Pál, Géczy Lajos, Kuncz Gusztáv, dr. Némethy Gyula és Vidovich György* urakat választmányi tagoknak választotta meg. *Bunyitay Vincze* kanonok urat pedig, az egylet iránt tanusított bőkezűségéért, hálaája némi jelöl az egylet tiszteletbeli tagjává. Nagy örömmel vette a közgyűlés tudomásul, hogy *Pável Mihály* g. sz. püspök ő nagyméltósága újabb 200 frtnyi adománnyal segítette az egyletet. Végül elhatározta, hogy az ezredéves országos kiállításban a fölszólítás dacára sem vehet részt, amennyiben az egyesült két múzeum épen a kiállítás ideje alatt 1896. év tavaszán nyílik meg. Negyed 1 órára járt az idő, mire az annyi fontos ügygyel foglalkozó gyűlés véget ért. Azon óhajással rekesztjük be jelentésünket, hogy a még mindig nem eléggé méltányolt egyesület, különösen most, midőn ily fontos feladatok megoldása előtt áll, minél tömegesebb pártfogást nyerjen. Ezt a megye és város érdekében, amely épen a millennium esztendejében egy nagy misszióra hivatott kultur-intézet lép az ország szeme elé, azt hiszem mindenkinek kívánnia kell.

Dr. N. Gy.

Népkönyha Nagyváradon.

A »Népkönyhát« fentartó orthodox izraelita nőegyesület vasárnap délután tartotta meg alakuló közgyűlését.

A közgyűlést Dr. Fridländer Sámuel az orth. izr. hitközség jegyzője nyitotta meg, s melegen üdvözölte a megjelenteket. Korelnökül Kurländer Rafaelnét ajánlotta, ki a megiszteltetést elfogadta.

Gyűlés megnyitván, gyűlést vezető Dr. Fridländer Sámuel ismertette az egyesület célját, kéri a gyűlést, hogy hagyja meg a már ismeretes »Népkönyhát fentartó orth. izr. nőegylet« czimet. Ez némi vitát keltett mert *Berger Dánielné* kérte a gyűlést hogy úgy a mint az egész országban nincs sehol egy felekezet nélküli népkönyhának más czime mint »Népkönyha« úgy itt is elegendőnek véli, ha csak ily elnevezése lesz, különben is tudomása szerint a népkönyhát nem az orth. izr. nőegylet létesítette, mert ilyen Nagyváradon soha sem volt, hanem a mint most kitetszik a hitközség által alapított népkönyha létesít egy orth. izraelita nőegyletet. Mihelyi Lajosné és Dr. Fridländer Sámuel hozzászólása után az »egylet« helyett »egyesület« iratott a czimbe.

Az alapszabályok felolvasása után, Krasznainé F. Mari ajánlatára Fuchs Mór főrabbi nejét tiszteletbeli elnöknőnek választották meg.

A tisztikar s választmány megalakítását szintén egy kis vitára adott alkalmat, a mennyiben Lórintz Mártonné a megjelent hölgyek egyhangu éljenzése s helyeslése közben kérte a közgyűlést, hogy az alább irt s felolvasott választmányi tagok közzé a nagyváradi izraelita nőegylet érdeműs alelnökét, *Berger Dánielné* urnót, kinek a jótékonyság terén, már is elévülhetlen érdemei vannak, vegye fel.

Dr. Fridländer hivatkozva az alapszabályok 2. §-ára, amely szerint a Népkönyha választmányi tagja csakis orthodox hitű asszony lehet, kéri a gyűlést ettől ez idő szerint elállani.

Megválasztatott elnökül: Kurländer Rafaelné, alelnökül Blau Sámuelné és Löblé Henrikné, elnöki titkárul Ullmann Melissa, pénztárnokul Kohn Dávidné és jegyzőül dr. Fridländer Sámuel.

Választmányi tagokká lettek:

Adler Mórné, Amigó Mórné, Bernfeld Jakabné, Berger Adolfné, Brüder Jenőné, Berliner Jakabné, özv. Beck Lászlóné, dr. Benedek Vilmosné, Benes Sámuelné, Czucker Józsefné, Diósy Lajosné, Freund Lajosné, Feldmann Izidorné, Fischer Sámuelné, Frankl Lázárné, Füchsl Jakabné, dr. Fridländer Sámuelné, Hajnal Mártonné, Heller Hermanné, Jungreiss Ignáczné, Kurländer Mórné, Klein Gizella. Kupfermann Nátánné, Klein Miksáné, Kain Jakabné, Kaufmann Mártonné, Kepes Lipótné, K. Frankl Mari, Frankl Róza, Lórinicz Mártonné, Lövy Vilmosné, Leipnik Mihályné, Leichtmann Mórné, Mandel Adolfné, Moskovics Emáuelné, Munk Gáborné, özv. Neumann Izsákné, Pollák Mórné, dr. Róz Józsefné, Róz Simonné, Rozenthal Lipótné, ifj. Rosinger Jakabné, Rozenzweig Henrikné, Rosenfeld Mártonné, Schwarz H. L.-né, Steinfeld Lajosné, Sonnenwirth Bernátné, Sterntal Sandorné, Schwartz Antalné, Spitzer Sámuelné, Stern Mózesné, özv. Stern Gyuláné, Silbermann Adolfné, Stern Hermanné, Steier Farkasné, özv. Sichermann Adolfné, Steiner Benjáminné, Salamon Benedekné, Tausz Jakabné, id. Ullmann Izidorné, ifj. Ullmann Béláné, Ullmann Józsefné, Ullmann Ábrahámné, Ullmann Salamonné, Vallerstein Salamonné. Weisz J. Miksáné, I. Weisz Mórné, Weisz Mayerné, Weisz Mór Mártonné, Waldmann Dávidné, Weinberger Jakabné, dr. Waldmann Márkné.

Mint értesülünk, a neolog zsidók között nagyon rossz benyomást tett az alapszabályok 2-ik §-a és sokan már is ott szeretnék hagyni az egyesületet, amelyről csak most tudták meg, hogy teljesen orthodox lett.

IRODALOM.

— Válasz a „Res Strigonienses“-re cz. röpirat. Irta Strigoniensis. Ára 40 kr. Kapható Bard Ferencz és testvérénél Budapest.

Ha nem volna a tárgy, ez az egész vita olyan sajnálatos s a félremagyarázás veszélye nélkül tehetné meg nyugodtan az ember, egészen tárgyilagos bírálatát: nem egy észrevételünk volna e röpiratra.

Mert például a polgári házasságkötésnél való közreműködés kérdésében nem egy a canonjogi irodalom terén alig ismert név, ugynevezett híres canonista Caspari munkájából vett egy idézettel kell előállani, mint kétséget kizáró bizonyítékkal: hanem pápai vagy congregatiói decretumokkal; arról nem is szólva, vajjon lehet-e azt a kikapott idézetet általánosságban, avagy csak egyes, bizonyos esetekre alkalmazni?

Mi azonban az egész Res Strigonienses-t annyira sajnálatos dolognak tartottuk és tartjuk, hogy teljesen agyonhallgattuk.

Erre a röpiratra is azért mert ismertetés végett beküldték hozzánk, csak azt jegyezzük meg, hogy ha elolvassa a *megvédelmezett primás*, a mily czim alatt egyik helybeli lap-társunk ezen röpiratot ismerteti, aligha nem eszébe fog jutni a mondás: Ments meg Uram Isten barátaitól! Ellenségeimmel majd csak végzek.

És pedig, ha egyéb kifogásolni való tétel nem volna is a röpiratban, már csak azért is, mert a szerző nem átálja ismételtlen tiszteletlenül bántani az előd, a boldogult Simor primás tiszteletreméltó emlékét, a kinek utóvégre is ezen áldatlan vitában semmi része és a mi lehetetlen, hogy Vaszary hercegprimással együtt ennek legnagyobb tisztelőit is kellemetlenül ne érintse. És mi félünk, hogy ennek a keserves ügynek még folytatása is lesz; pedig bizonybizon beh jó lett volna, ha soha meg se kezdődik!

— Irodalmunk durva szennyesse. Még élénk emlékezetünkben van, hogy a liberális körök milyen fanatikus dühvel támadták meg a jámbor röpiratot: »Mit akar a néppárt?« A liberális újságok csapatostól nekiestek, hogy a maguk módja szerint agyondorongolják, s a tulbuzgó hatóságok itt-ott valóságos razziaát tartottak ellene, hogy konfiskálják. Mit szóljunk már most ahhoz a röpirathoz? melyet egy előfizetőnk a szent-jobbi bucsun a ponyván talált. Ha ennek a röpiratnak jellemzésére a szótár-nak összes ideillő kitételeit kimeritenők, még akkor sem birnök eléggé kifejezni, mily véghetetlenül piszkos és otromba munka az. S a szerző sem restelli a nevét is kitenni. Közöljük a teljes czimet: *„Döre Márton és Józán Aron beszélgetései“, írta Papp Albert, dr. — szabolcsi s. lelkész. Ára 10 kr. Kapható szerzőnél Nagy-Körösön, 1894. Nyomatott Ottinger Ede gyorsajtóján.* Tessék bárkinek beletekinteni ebbe az irodalmi szennyesbe? azután itélni, vajjon sokat mondunk-e, ha azt mondjuk, hogy még az az előljáróság is bűnös, mely a bevallott szerzőt, az irodalom tisztessége ellen elkövetett ezen súlyos merénylete után, rögtön el nem távolította lelkész állásából! S a röpiratnak főleg azon részleteire nézve, melyek a szent gyóvásról szólnak, kénytelenek vagyunk egyenesen felhívni — a királyi ügyészség figyelmét!

— „Politikai Hetiszemle.“ Megjelent a folyó évi november hó 24-iki 47-ik szám a következő tartalommal: V e z é r c z i k k: Sikertelen vita, írta R. B e l f ö l d: Ellenzéki motívumok, írta V e r i t a s. K ü l f ö l d: Keleti bonyodalmak, írta Székely

Sámuel. Közgazdaság: Vámszövetségünk Ausztriával, írta B. L. A. Tőzsde és pénzügy. Millénum: A kiállítás. Irodalom: Fantázia és megfigyelés, írta dr. Császár Elemér. Művészet: Különfélek. A hétről: Vegyesek.

— **Herkó Páter.** A folyó évi november 24-iki 47-ik szám, mint rendesen, gazdag, változatos, élénk szöveggel, valamint jól sikerült illusztrációkkal jelent meg. Ismételve ajánljuk ezt az egyetlen katolikus élelzetet a t. közönség figyelmébe és pártolásába. Előfizetési ár fél évre 2 frt.

— **A házasság szentségéről.** Adventi oktatások, különös tekintettel a megváltozott viszonyokra. Írta: Bartha István csanádmegyei áldozópap. Megjelent Szegeden a »Hitszónoklati Folyóirat« szerkesztőségének kiadásában. Megrendelhető ugyanitt. Ára 30 kr.

REGENY-CSARNOK.

Párbajhős.

Regény.

— Írta: **Rostkovicz Arthur.** — 17
(Folytatás.)

Én tudom, hogy oda nem megyek utánad, veled nyomorogni, tünni, szenvedni! Én nem arra születtem; az olyan élet nem nekem való. Majd kis szünet után enyhébb hangon tette hozzá:

— No, határozta-e már?

— Igen — válaszolt hirtelen amaz.

— No lám megkímélhetted volna magadat az ilyen jelenetektől, ha idején megjön a jobbik eszed! . . . De az Istenért, ne csinálj olyan arcot, hiszen nincs még rá okod, s nem is lesz?

— Bár igazad volna! — nyöszörögte a szerencsétlen.

— Csak ne essél idő előtt úgy kétségbe, hiszen azt a pénzt megint vissza fizetjük a legközelebbi alkalommal. No, de most menj szépen a hivatalba, mert úgy is elég későn van már. Légy higgadt, s ne rémitgesd magad; meglásd, sikerülni fog minden!

A kétségbe esett ember támoalgva ment a hivatalba; nem tudott magán uralkodni, valami, titkos félelem fogta el, mikor a hivatal-szobájába lépett. Ugy tünt föl neki, mint ha az irnok is gunyosan mosolygott volna, mikor alázatos köszöntését elszavalta.

Hevesen dobogott a szíve, mikor a pénzt magához vette.

Nem csoda, hiszen még csak először sikasztott! . . .

VIII

Kápolnay Tamás gróf fel s alá járkált a szobában, míg titkárja az íróasztalnál ült és számolt.

— Készen vagyok méltóságos úr. Legyen szives átekinteni.

— Fölösleges; önben úgy bizom, akár saját magamban. No hát mondja el az eredményt!

— Három havi kiadást arányba hozva az évi, átlagos jövedelemmel, úgy találom, hogy ez évente majdnem fél milliónyi különbséget ad, s ha méltóságod tovább is ilyen életet folytat úgy öt év alatt okvetlenül tönkre jut! . . .

— Öt év alatt? — Külömben ez épen elég idő arra, hogy kiélvezzem, a mit még lehet.

— De méltóságod utódai? — veté ellen szerényen a titkár.

— Ha — ha — ha . . . az én utódaim? . . . Egyszerűen nem lesznek; s rokonaim elég gazdagok, hogy örökségre ne szoruljanak. De hogyan jött ön arra a gondolatra — hogy — én — megnőszülök?

— Ugy beszélnek mindenütt!

— Hát ön kitől hallotta?

— A báró úr újságolta a minap.

— No ez már csakugyan boszantó! Muki is hasznosabb dolgokkal tölthetné az idejét, mintsem hogy az ily híreket kürtölje rólam. Eldobta a még égő szivart és rágázott. A titkár szerényen meghajtva magát távozott. Egyedül maradt gondolataival, melyek

nem hagyták nyugodni; s félhangon beszélt önmagával.

— Különös sors jutott igazán nekem osztályrészlül. Mindenem meg van, a mit kívánok, s mégis legjobb perczeimben sem érzem magamat olyan jól, mint bárki más. Meguntam e szenvedélyes hazárd kártyázást mely nem izgat már többé annyira, mint kezdetben: különben sincs szerencsém benne. Igaza van Pista grófnak, hogy szerencsés vagyok a szerelemben, szerencsétlen a játékban. Ha — ha — ha milyen komikus komolysággal mondja ő kelme, mintha sejtene valamit?!

Megállott a szoba közepén.

— Igazán, ez lehetséges is! Hátha el vagyunk árulva?

Ugy vége mindennek! . . . Eh! dehogy; ha tudná is a vén rué, fel se venné; hiszen ha annyira mellőzi a feleségét, úgy nincs joga hüségét követelni tőle.

Megint szivarra gyujtott, s egy kedvüen fujta a füstkarikákat.

— Két hónapja már, hogy ez a visszas állapot létezik; két, mámorban töltött hónap. . . . Oh! hogyan tud ez az asszony szeretni; szenvedélyessége határt nem ismer; az egyik pillanatban féltékeny, mint egy tigris, míg a másikban oly szelid, mint egy báránka, hogy tud szeretni! mint egy deliriumban ölel csókol, magához szorit, majd ellök magától, hogy aztán ismét annál hevesebben csókoljon; Mint egy deleges hatalommal vesz körül, csak azt érzem, hogy szeretem! Ha haragszom, úgy szelid szemei sugáraival eloszlatja homlokomról a borus felleget, kiszívja belőlem az epét! Ha bánkodom, úgy vidám kacajával felvidít; elfelejteti az élet keserűségeit. Örömeimben még inkább osztozik, s velem nevet, velem vigad!

A tükör elé állt, s önkéntelenül is megborzadt magától.

— Mennyire megváltoztam rövid, két hónap alatt! . . . Hogy beosvák szemeim! . . . Az átvirrasztott éjszakák, a boldogan töltött órák nyomai! . . . Különös egy asszony igazán! Mikor közelében vagyok, majd megörjít a vágy egyetlen csókjáért, egy öleléseért; de most, hogy távol van tőlem, olyan unalom, olyan fásultság fog el mintha már nem is szeretném, mintha már nem is vágyakoznám utána! Talán nem is a magasztos szerelem vonz hozzá? . . .

Meglehet.

Hiszem én a szerelmet nem ilyenek képzeltem, mely kéjbe, mámorba fojtja a szív nemesebb érzelmeit az ész fönségesebb gondolatait?

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

(Folytatás.)

Lukács Gyula hosszabb indokolás kíséretében kijelenti, hogy a 67-es alapon álló kormányának nem szavazza meg a költségvetést.

Beszédeben főleg a választási visszaélésekkel foglalkozott.

Holnap a vitát folytatják.

Ülés vége 2 órakor.

A királyi palota zárkőletétele.

Budapest, november 25. (Saját tud. táv.) A király elrendelte, hogy jövő év június 2-án a budavári új királyi palota zárkővének letétele nagy ünnepséggel menjen végbe. A zárkővet maga Ő Felsége fogja a kormánynak, az ország méltóságainak s az országgyűlés két Házának jelenlétében letenni. A király új otthonának felavatása ekként be van illesztve az évezredi ünnepek sorozatába, aminek örvendetes jelentőségét alig kell kiemelni.

A jászó-premontrei rend háza.

Budapest, november 25. (Saját tud. táv.) A jászói rend a budapesti tudomány-egyetemre járó növendék papjai számára most a Mária-utca 8. szám alatt tart internátust. Ez azonban a rend igényeinek nem felel meg s több kifogást tettek már ellene különösen kényelem szempontjából. A rend ennél fogva elhatározta,

hogy házat vesz a fővárosban s abban rendez be kényelmes otthont növendék-papjai részére. Az új ház egyttal a rend tagjainak a befogadására is szolgál, ha ezeknek a fővárosban dolguk akad.

Ujabb országgyűlési szünet.

Budapest, november 25. (Saját tud. táv.) Az indemnity törvény letárgyalása után a kormány számítása szerint december hó 8-án, a képviselőházat, tekintettel a tömegesen megejtendő megyei tisztújításokra, január hó elejéig elfogják napolni.

A zászló védő magyar munkások.

Zágráb, november 25. (Saját tud. távirata.) Szombaton délután meghozták az ítéletet a zászlóvédő magyar munkások pörébeu. A tanú kihallgatás semmiféle különösebb momentumot nem derített ki, a két Frank fiu a vádhatározattal egyértelműen adta elő vallomását. Kraljevics ügyész a vádlottak elítélését kérte, míg dr. Szemanovics védő nagy szóközi erővel csoportosította érveit a munkások felmentése érdekében, bebonyolítva, hogy egyetlen egy momentum sem szól amellett, hogy épen a vádlottak verték el a Frank-fiukat. Ehhez a nézethez csatlakozott a törvényszék is és felmentette a vádlottakat, de helyt adott a semmiségi panaszt bejelentő ügyész indítványának és a vádlottak továbbra is fogságban maradnak, mert úgy ellenük, mint más öt magyar munkás ellen folytatják a vizsgálatot.

Általános szedő sztrájk.

Budapest, november 25. (Saját tud. táv.) A főváros összes nyomdáiban ma kitört a szedő-sztrájk. Midőn a főnökök nem teljesítették a szedők összes követeléseit, ma délután megszüntették a szedők a munkát. A főnökök értekezlete délután kijelentette, hogy előző megállapodásán túl nem megy s így a követeléseket visszautasítja.

A nyomdáiban ma este csupa szedő-gyerekek dolgoztak, de kísérlet történt több helyen, hogy megakadályozzák a lapok megjelenését. A rendőrség nagyszabású intézkedéseket tett, a lapok végrehajtó-bizottsága kijelentette, hogy a míg a sztrájk tart, az összes budapesti lapok felére redukált terjedelemben jelennek meg.

Ismét sikkasztás.

Budapest, november 25. (Saját tud. táv.) Kohn E. és Mittler szállító cég panaszt tett a rendőrségnél, hogy kereskedelmi meghatalmazottja Herceg Leo tizenötezer forintot apródonként elsikkasztott s a napokban megszökött.

A sikkasztó budapesti születésű, 38 éves, magas, erős termetű, őszbevegült fekete haja szakála és bajusza van. A cég a sikkasztó kézrekerítőjének ezer forint jutalmat tűzött ki.

Olasz hadkészlődések.

Róma, nov. 25. (Saj. tud. táv.) A terenti, specziai, nápolyi és velencei tengerészeti arscu-álokban nagyban folynak a munkálatok. Mint határozottan hírlik, egy olasz hajóraj Tripoliszba fog küldetni.

A czár veszélyben.

Pétervár, nov. 25. (Saj. tud. táv.) A császár szombaton megtekintette a »Sokol« torpedó-hajót és a mint a császári palotába visszahajtott a lovak, a mintegy katonai zenekar mellettük elhaladt, megbokrosodtak. A császár látva a veszélyt, a kocsiból kiugrott s megbótlott oly annyira, hogy a kerek alá jutott

volna, ha idejekorán segédtszje el nem rántfa. A császár környezetét konsternálva volt. A távolabb állók azt hitték, hogy a császár egy merénylet áldozata lett. Miután a császárt fel-emelték, sértetlenül visszatért a kocsi és útját tovább folytatta.

Nők az egyetemen.

Budapest, nov. 25. (Saj. tud. táv.)
A király jóváhagyta a vallás és közoktatásiügyi kormányzat az előterjesztését, hogy a nők az egyetemek orvosi és bölcsészeti fakultásait látogathassák és képesítést szerezhessenek. Minden egyes esetben a vallás- és közoktatásiügyi miniszter adja meg az engedélyt az egyetem látogatására.

Egy tanintézet katasztrófája.

Budapest, nov. 25. (Saj. tud. távir.)
Sepsi-Szent-Györgyről jelentik, hogy az ottani óvónőképzede internátusában hózivatar következtében tegnap az udvaron lévő szin összedült, maga alá temetve több növendéket, a kik közül egy azonnal meghalt és többen súlyosan megsebesültek.

Közgazdaság.

Kereskedők kongresszusa.

A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara kerületében lakó gyarmatáru- és detail-kereskedő urak szíves figyelmébe.

A gazdasági tevékenység minden terén látjuk az érdekeltek csoportosulását és a közös célokra egyesült erővel való törekvést; csupán a kereskedői osztályban hiányzott eddig az összetartás érzete, csupán a kereskedők küzdöttek ez ideig elszórtan és elszigetelten jogosult érdekeik érvényesítéseért és nem látták be a szervezkedés, a vállvetett munkálkodás, a szövetekezés szükségességét.

Ezen sajnos jelenség sokszor bénítólag hatott a hazai kereskedelmi és iparkamaráknak működésére is, melyek az iparos osztály érdekeinek képviselőit sokkal eredményesebb tevékenységet fejthettek ki; mert ezen szervezett, erélyes és mozgékony gazdasági elem óhajainak valószínűsítését, sérelmeinek orvosolását egyesült erővel megkísérvén, a kamarákkal és a kamarák által törekedett kitűzött céljainak elérésére.

A hazai kamarák, látván és tapasztalván az iparos szervezet céltudatos és üdvös működését, elodázhatlannak tartják a magyar kereskedelmi osztály szervezkedésének kérdését.

E szervezkedés módjaitainak megvitatása és megállapítása, valamint a kereskedelem legnagyobb csoportjai sérelmeinek tárgyalása céljából kongresszusra hívják meg a kamarák Magyarországi összes gyarmatáru- és detailkereskedőit.

E kongresszus folyó évi december hó 8-án délelőtt 10 órakor Budapest kir. fő- és székvárosban (a Lipót-utcai új városház közgyűlési termében) fog megtartatni és ez első országos kereskedői értekezlet alkalmat ad a hazai kereskedőknek, hogy legfontosabb életkérdéseik iránt nyilatkozzanak és életrevaló, komoly, indokolt határozatokkal jogos kívánságaiknak kellő súlyt adjanak.

Urak! gyarmatáru- és detailkereskedő urak! jelenjenek meg tömegesen e kongresszuson, melynek célja az erők egyesítése, az országos szervezkedés és a közös célokra való egyetértő és összetartó működés előkészítése.

A zászló ki van tűzve, de az nem harci lobogó. A hívó szózat elhangzik, de az nem harci riadó.

Magyarország kamarái nem idézik fel az osztályharc rémeit, nem támadó háborúhoz toborozzák az ország kereskedőit, de áldásos, termékenyítő együttműködésre és a jogos érdekeknek békés, alkotmányos eszközökkel való védelmére akarják az elszórt erőket egyesíteni.

A kamarák, a hazai kereskedelem törvényes és természetes képviselői, a kereskedelmi érdekek előmozdítására hivatott autonóm testületek szólnak Önökhöz, kereskedő urak és bizva ügyszeretőkben, hazafias lelkesedésükben és a kereskedelmi osztály érdekei iránti meleg érdeklődésükben, remélik, hogy Önök a budapesti kongresszuson impozáns számban megjelenni szíveskednek.

A napirendre az előkészítő bizottság a következő tárgyakat tűzte ki:

1. A czukorfogyasztási adó kérdése.
2. A szeszitaladó kérdése.
3. A házaló kereskedésnek törvényhozási uton való szabályozása.
4. A vándorügynökök üzelmeinek megszüntetését célzó intézkedések.
5. Kereskedelmi testületek létesítése.
6. A hirdalokban közzétett üzleti hirdetmények és hasonlódekü árjegyzékek stb. bélyegdíjának megszüntetése, esetleg leszállítása.
7. A 10 frtig terjedő számlák bélyegmentesítése.
8. A vasárnapi munkaszünetnek az állami egyed-áruság tárgyaira való kiterjesztése.

Az egyes mezővárosok és községek kereskedőit van szerencsénk tisztelettel felkérni, hogy a kongresszuson való részvételüket az alulírott kamaránál a folyó évi november hó 28-ik napjáig bejelenteni szíveskedjenek.

Hazafias üdvözzellet:

Nagyváradon, 1895. november hó 21.

A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara:

Janky József, elnök. Dr. Sarkadi Lajos, titkár.

A „Gazdaságtörténelmi Szemlé”-nek, ennek a Paikert Alajos szerkesztésében megjelenő kitűnő folyóiratnak legutóbbi megjelent tartalmas füzeté a következő közleményeket foglalja magában: I. Értekezések: Német telepítések Bereg megyében. Irta Lehoczky Tivadar. — II. Adatok: A magyar főpapok s a magyar király jövedelme 1186-ban. Közli dr. Küffer Béla. — A földközösség történetéhez Zomboron. Közli Tagányi Károly. — Aspremont János Gobert gróf gazdasági levelei. Közli gróf Zichy István. Utasítás a szentmiklósi udvarbíró részére. Közli Virágh Elek. — Tessedik Sámuel adomái, önéletrészésének megvilágosításához. Közli Ruisz Gyula. — A bethleni italmérés szabályozása 1641-ben. Közli — a. o. — III. Könyvészet: Magyar gazdaságtörténelmi könyvészet 1893—94. Összeállította Barcza Imre.

A Borászati Lapok legutóbbi száma az alábbi tartalommal jelent meg. Czikkek: A szegedi borkiállítás. — Boraink palackjai. — Szőlőtermelés a sik és partos homokon. — A taplósodás. — Tárca: Az aranytermő szőlők meséje. — Különlék: A szőlőfajta tana. — A bor nyulósága. — Vegyesek: Az ezredéves kiállításra ujjában jelentkezett borkiállítók. — Az orsz. magyar kertészeti egyesület értekezlete. — Az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület közgyűlése. — Felhívás a hazai gyümölcsstermelő gazdátársakhoz. — A fumei borpiacról. — Bortermelési statisztika. — A lap többi részét a beérkezett tudósítások és a levélsekre ny teszi ki. A lap 16 oldalra terjed.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. november 25-én.

Magyar aranyjárdék 4%	119 75
Magyar koronajárdék	97 75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	123 —
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100 50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119 50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97 50
Italmérsi jog megváltási kötvény	99 50
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98 25
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	154 —
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	142 —
Osztrák járadék papirban	99 25
Osztrák járadék ezüstben	99 50
Osztrák járadék aranyban	120 25
Osztrák korona járadék	100 50
1860. osztr. államsorsjegyek	149 —
Osztrák-magyar bankrészvény	1020 —
Magyar hitelbank részvény	428 —
Osztrák hitelintézet részvény	363 50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	350 50
20 frankos arany (Napoleon d'or)	960 —
Német birodalmi márka	59 05
London vista	121 —
Paris vista	47 95
20 márkás arany	11 81

Cs. és kir. udvari tea-, rum- és cognac-kereskedés.

tea-, rum- és cognac-kereskedés.

ALAPITTATOTT 1865.

Van szerencsének igen tisztelt vevőinket értesíteni, hogy **Nagyváradon Kiss Dávid** kereskedő urnál, Olasz, Fő-utca, a különlegeségi tőzsde melletti külön üzlethelyiségében dusan felszerelt **tea-, rum- és cognac-raktárt** létesítettünk s áruink kizárólagos elárúsításával fea, nevezett céget biztuk meg, miáltal a t. vevőközönségnek azon előnyt nyújthatjuk, hogy a legkitűnőbb minőségű áruinkat **eredeti árak mellett szolgálhatjuk.**

Kérve, hogy a cégünk iránt eddig tanusított bizalmat és jóindulatot ezentúl is fentartani méltóztassék, maradunk

kiváló tisztelettel

DIETRICH és FIA,
ezelőtt **DIETRICH és GOTTSCHLIG**
cs. és kir. udvari szállítók.

299 5—10

Hivatkozással fenti közleményünkre, van szerencsém tudatni, hogy a tea-, rum- és cognac-üzletet **teu-kenyér, chokoládé, déli gyümölcs és más nevezetes csemege árukkal bővítettem ki,** melyek mint különlegességek a legfinomabb minőségűek.

Az üzlet vezetésével **Diósy Ferencz** urat biztam meg, ki az áruk beszerzésénél a legnagyobb szakértelemmel eljárván, a legnevezetesebb cégeknél tette bevásárlásait és ez által abban a kellemes helyzetbe vagyok, hogy áruimmal a legmagasabb igényeknek is megfelelhettek.

Kiváló tisztelettel

KISS DÁVID.

Cs. és kir. udvari.

tea-, rum- és cognac-kereskedés.

ALAPITTATOTT 1865.

Cs. és kir. udvari tea-, rum- és cognac-kereskedés.

A világ legjobb petroleuma.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség, valamint tisztelt vevőim szíves tudomására hozni, miként az általam képviselt hírneves petroleum-gyár nagy súlyt fektet arra, hogy a legfinomabb kaukázusi nyers kőolajból készült, teljesen világos és szagtalan

Hold petroleum

jegyü gyártmányát, mely a legfinomabb császár olajjal versenyez, a helyi piacon nagy áldozatok árán is bevezesse, s így azon helyzetben vagyok, miszerint ezen kitűnő gyártmányt

literenként 18 kr

csekély árért adhatom.

Ezenkívül a n. é. közönség kényelmére a **Hold petroleumot** külön e célra készített 5 és 10 literes kannákban, petroleum kocsiakkal

házhöz szállítom.

Nincs szándékomban ezen kőolaj kitűnőségét és előnyeit itt bővebben fejtegetni, tények bizonyítják ezt, mert üzletem 14 nap előtti megkezdése óta a n. é. fogyasztó közönség ezen körülményről meggyőződött.

Ugyszintén azon helyzetben vagyok, hogy kívánatra az ugynevezett

kétszer finomított amerikai salon petroleumot a 16 kr és belföldi petroleumot a 14 kr literenként szállíthatok.

Megrendelések postán vagy telefon után eszközlendők s azok pontosan fogantositatnak.

Esetleges reklamációk a **Hold petroleum** irodájába: **Pável utca 376.** intézendők.

309 2—5 Teljes tisztelettel

Breitner József.

Magyar Osztály-sorsjáték.

Huzás már

december hó 6-án.

egy egész egy tized egy huszad.

40 frt. 4 frt. 2 frt.

Az első huzáshoz vásárolt sorsjegyek e hó végéig okvetlen becserélendők.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl:

K. FRANKL MARL

(Tőzsde, Kereskedelmi csarnok palota.)

Arlejtési hirdetés.

A nagyváradi I. szert. kispópostság tulajdonát képező alább megjelölt ingatlanok zárt ajánlat utján eladása tárgyában ezennel pályázat hirdetik.

Eladásra kerül és a legtöbbet ígérőnek el fog adatni:

1. A furtai 210, 211. és 212. tjkvi hrszám alatt foglalt lakház (korcsma) — emeletes magtár, két tubus és hozzátartozó 1 hold 1004 □ ölnyi beltelek, becsülve 2000 frtra.
2. A furtai 617, 618. tjkvi hrszám alatt foglalt malomépület és 276 □ öl belterület, becsülve 160 frtra.
3. A furtai 698 tjkvi hrszám alatt foglalt korcsmaépület minden telek nélkül — csupán az épület területe 53 □ öllel van tjkvben fölve — becsülve 90 frtra.

Miről venni szándékozik azon felhívással értesítettnek, miszerint írásbeli zárt ajánlatukat, az ingatlanok becsértékének 10 százalékával — készpénzben, vagy óvadékképes állampapírokban — **1895. decz. hó 5-ig** dr. Wolatka Nándor vál. püspök, kispópost, kanonok-plébános urhoz Debreczenbe d. u. 5 óráig benyújtják.

Az ingatlanok vételára az ajánlat elfogadása és jóváhagyása után azonnal készpénzben kifizetendő. Az ingatlanok birtokába vevő csak a vételár teljes kifizetése után lép s tartozik minden néven nevezendő költséget és illetéket egyedül fizetni.

Debreczen, 1895. évi november hó 25-én.

A nagyváradi I. szert. kispópostság.

Tiszti-Kaszinó.

A tisztikaszinó alkalmas helyiséget keres. Tisztelettel felhívattatnak azok háztulajdonosok, kik építtetni, vagy házaikat átalakítani akarják, miszerint a fenti kaszinó választmányával érintkezésbe lépni sziveskedjenek.

A megkívánt helyiségek következők:

- 1 olvasó-szoba (legalább 60 m² területű);
- 1 játszó-szoba;
- 1 fogadó-szoba;
- 1 étterem (80-100 személy részére, tehát körülbelül 7 m. széles, 16-17 m. hosszú);
- 1 tágas konyha, 1 mellék szobával;
- 2 szoba a szolgák számára;
- 1 ruhatár (előszoba, vagy alkalmas folyosó) továbbá:
- kamra, fakamra, padlás, pincze, esetleg még két lakszoba is.

A bérlet több évre szólana.

Bővebb tudósítás kapható a **37. számú gy-ezred parancsnokságánál a várban.**

311 1-3

A választmány.

P SERHOFER R.-f é l e

GYÓGYSZERTÁR

B E C S B E N, I. K E R., S I N G E R S T R A S S E 15. S Z. A.

„zum goldenen Reichsapfel“.

Vértisztító labdacsek, ezelőtt általános labdacsek neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsek csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacsek általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kiténő háziszorból készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsek háziszorba ajánlataknak és ajánlataknak mindegyik bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértulások, aranyér, béltelenség s hasonló betegségek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kiténő hatással vannak vérszegénység s abból eredő bajknál is: így sápkórna, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsek olyan könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacsek fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek ezen helyen csakis néhányat említettünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsekot egyszer használja, meg vagyok győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierback, 1888. október 22-én.

Tekintetes Ur!

Alulírt kéri, hogy felette hasznos és kiténő vértisztító labdacsekiből ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék.
Neureiter Ignác, orvos.

Hrasche, Flödnik mellett, 1887. szept. 12-én.

Tekintetes Ur!

Isten akaratára volt, hogy az Ön labdacsei kezem közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekágyban meghültem oly annyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsei engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsek igen is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.
Knific Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt Ur!

A legforróbb köszönetemet mondok ezennel, Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórságban, már életét is meguntta, melyről egyébként lé is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kiténő vértisztító labdacsekiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult. Legfőbb tisztelettel
Weinzettel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márczius 27-én.

Tekintetes Ur!

Alulírt ismételtén kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kiténő labdacsekiből. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemat kifejezni ezen labdacsek értéke felett és azok, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használatára Önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel
Hahn Ignác.

T, Ur! Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilécia, 1886. okt. 8-án.

Felkérem, miszerint az Ön vértisztító labdacsekiből egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacseinak köszönhetem, hogy egy gyomorhajból, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsek nálam sohasem fognak kifogni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, — vagyok tisztelettel
Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacsek csakis a **Pserhofer J.-féle** az arany birodalmi almához címzett gyógyszerárban. Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a. kiténőnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdacset tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik, 1 frt 05 krba kerül; bérmentellen utárvételei küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbi beküldésénél (mi legjobban postautalvánnyal eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt; 1 csomag 1 frt 15 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 40 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsek a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsekot követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatása, legjobb szer, minden köszvényes és csuzos bajok, u. m.: gerinc-agy-bántalom, tagszagatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, fülzúgás stb. stb. ellen.

Tannochinin hajkenőcs Pserhofer J.-tól. Évek hosszú sora között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelekcével 2 forint.

Általános tapasz Steudel tanártól. Utés és szurás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacz, sebes- vagy gyuladt-mell, vagy más ily bajknál, mint kiténő szer lön kipróbálva 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fagybalsam Pserhofer J.-tól. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Utifüvedv, egy általános ismert kiténő házi-szer, hurut, rekedtség, gőrcsős köhögés stb. ellen. 1 üvegecske ára 50 krajczár. 2 üveg bérmentve 1 forint 50 krajczár.

Élet-esszencia (prágai csöppek), megrontott gyomor, rossz emésztés, és mindennemű altesti bajok ellen kiténő házi szer. 1 üvegecsével 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító-só Bulrich A. W.-tól. Kiténő házi szer a rossz emésztés minden következményei u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen 1 csomag ára 1 frt.

Angol csodabalsam, 1 üveg 50 krajczár, egy kis üveg 12 krajczár.

Por a lábizadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizadást s az által képződő kellemetlen szagot. Épen tartja a lábillet és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balsam, kiténő szer, golyva ellen. 1 üveg 40 krajczár, bérmentes küldéssel 65 krajczár.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak, és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerethetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénz előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek. — Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a posta költségek sokkal mérsekeitebbek.

(273) 6-12